

FFblaðið

BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Nr. 363

Hósdagur 23. mars 2006

15,-

“Ræningin” av ALS: Hurlivasin í politisku skipanini setur nýtt met

Løgtingsformaðurin hevur sjálvur atkvøtt
fyri lóg, sum hann sigur vera ólógliga.

**Sveisi- og
trygdarútgereð
til skip**

petur & petur • 320870

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Køllekipanir til skip, idnað & handlar
Hiltepumpur · Prosjekttering · Montering

SUNWELL

deepchill™
Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir vísa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíkvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

KÄRCHER

Vit umvæla eisini

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
idnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Síða 14

Ferðin til India: Fiskivinnan á skránni

Gevið flakafólkum fasta løn

Vit hava ítøkiligt uppskot um virðisøking av flakaarbeiði.

Síða 8

Talvklekingardepilin í Bøkjarabrekku

Helgi hevur ikki síni evni frá fremmandum.
Vit lýsa heimið sum hevur alt nakrar av bestu
telvarum í landinum.

Síða 12

Hans Hansen givin at flúgva:

Hevur verið ein slóðari!

Síða 17

100% tryggjeika?

Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjiolju!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Norðoya Røktarheim 700 Klaksvík

Søkt verður eftir summarfrítíðaravloysarum til heimið frá 01. juni til 31. august 2006. Vit søkja avloysarar fyri sjúkrarøktarfrøðingar, sjúkrahjálparar, heilsurøktarar og heilsuhjálparar.

Heimið hevur 2 deildir við 18 búplássum á hvørjari deild. Arbeitt verður í skiftandi vaktum.

Lønar- og setanartreytir sambært sáttmála millum Fígghjarmálaráðið og viðkomandi yrkisfelag.

Umsókn, saman við avriti av prógvi og autorisation, verður at senda til leiðaran fyri Norðoya Røktarheim, FO-700 Klaksvík.

Umsóknarfreist 07. apríl 2006.

- Góðgæti
- Viðubløð
- Soft ice
- Milk shake
- Bakaravørur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu

v/ Ingu Joensen
Sandavágur – tlf. 333839

www.fiskimannafelag.fo

Ársroknskapur 2005

Føroya Sparikassi			Samtak	
2005	2004	DKK 1.000	2005	2004
Rakstrarroknskapur				
285.791	267.207	Rentuinntøkur v.m.	340.533	267.208
95.233	68.384	Rentuútreiðslur v.m.	108.239	68.385
190.558	198.823	Rentuinntøkur netto	232.294	198.823
2.401	2.353	Vinningsbýti av partabrøvum og øðrum kapitalpørtum	5.318	2.353
27.233	22.614	Ómaksgjöld og provisiósinntøkur	61.028	22.614
206	828	Útreiðslur til ómaksgjöld og provisióinir	882	828
219.986	222.962	Rentu- og ómaksgjöld netto	297.758	222.962
24.925	87.666	Virðisjavnan av virðisbrøvum og útl. gjaldoyra v.m.	46.221	87.666
10.871	11.131	Aðrar vanligar inntøkur	13.022	12.870
255.782	321.759	Úrslit av fígghjarpostum	357.001	323.498
130.503	122.037	Útreiðslur til starvsfólk v.m og umsiting	180.086	123.185
12.733	8.614	Av- og niðurskrivingar av ótøkiligum og ítøkiligum ognum	15.249	8.677
306	1.438	Aðrar rakstrarútreiðslur	361	1.475
-777	86.869	Avskrijvingar og burturleggingar av skuldarum (netto)	5.925	86.869
39.795	8.797	Úrslit av kapitalpørtum í assosieraðum og tilknýttum fyrítøkum	8.833	8.429
152.812	111.598	Úrslit av vanligum rakstri	164.213	111.721
26.203	4.397	Skattur	37.604	4.520
126.609	107.201	Ársúrslit	126.609	107.201
Býtið av ágóða				
126.609	107.201	Ársúrslit		
0	0	Flutt frá seinasta ár		
126.609	107.201	Tøkur peningur tilsamans		
33.966	33.966	Nýtt til vinningsbýti		
39.741	6.540	Burturlagt til aðrar grunnar		
52.902	66.695	At flyta til næsta ár		
126.609	107.201	Nýtsla av tøkum peningi		
Fígghjarsstöða				
Ogn				
43.783	50.961	Kassapeningur og áogn uttan uppsøgn hjá tjóðbankum v.m.	43.783	50.970
1.874.098	236.742	Áogn í lánistovnum v.m.	422.896	326.475
4.434.180	3.911.711	Útlán	6.550.896	5.052.785
901.171	571.916	Lánsbrøv v.m.	976.816	586.933
187.438	76.577	Partabrøv v.m.	212.771	98.712
32.861	3.483	Kapitalpartar í assosieraðum fyrítøkum	32.861	3.483
194.447	137.500	Kapitalpartar í tilknýttum fyrítøkum	9.642	6.698
33.282	33.302	Ótøkiligar ognir	34.656	36.257
123.191	119.680	Ítøkiligar ognir	125.666	121.264
95	150	Egin partabrøv	95	150
93.955	112.181	Onnur ogn	204.516	203.645
5.135	4.639	Tíðarskeiðsavmarkingar	6.432	6.193
7.923.636	5.258.842	Ogn tilsamans	8.621.030	6.493.565
Skuld				
2.750.943	441.626	Skuld til lánistovnar og tjóðbankar	2.994.175	1.276.585
4.146.233	3.889.778	Innlán	4.483.030	4.195.076
102.526	95.967	Onnur skuld	219.811	175.423
0	0	Tíðarskeiðsavmarkingar	80	10
6.604	4.771	Avsetingar til skyldur	6.604	4.771
0	0	Eftirstillað kapitalinnskot	0	15.000
Eginpeningur:				
679.311	679.311	Partapeningur	679.311	679.311
1.103	1.156	Ábyrgdarfæ	1.103	1.156
72.951	72.951	Yvirkursur við partabrævaútgávu	72.951	72.951
95	150	Grunnur fyri egin partabrøv	95	150
44.273	6.437	Aðrir grunnar	15.164	0
66.695	0	Flutt frá undanfarnum árum	73.132	0
52.902	66.695	At flyta frá ársins úrsliti	75.574	73.132
917.330	826.700	Eginpeningur tilsamans	917.330	826.700
7.923.636	5.258.842	Skuld tilsamans	8.621.030	6.493.565
Tøl, ið ikki eru tikin við í javna				
318.195	228.439	Ábyrgdir	394.193	276.665
0	0	Aðrar skyldur	2.227	1.200
318.195	228.439	Tøl, ið ikki eru tikin við í javna tilsamans	396.420	277.865

MASKINMEISTARAFELAGIÐ

Aðalfundur

Maskinmeistarafelagið hevur
 ársaðalfund leygardagin 8. apríl
 kl. 14 á Grønlandsvegi 56.

Skrá sambært lógini.

Nevndin

Vit hava útgerðina

- ◆ Flóttrol
- ◆ Snurpunótir
- ◆ Botntrol
- ◆ Aliútgerð
- ◆ Rækjutrol
- ◆ Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:

Bakkavegur 22
 530 Fuglafjørður
 Telefon 474 200
 Telefax 474 201

Tórshavn:

Vestara bryggja 12
 100 Tórshavn
 Telefon 35 43 91
 Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Framgongd hjá Atlantsflog

Vøkturin í virkseminum hjá Atlantic Airways var stórur í fjør, og hetta sæst eisini aftur í roknskapartølum, sum seta nýggj met.

Úrslitið fyri skatt var 23,6 milliónur krónur, og tað er tað besta í søgu felagsins. Úrslitið eftir skatt gjørdist 20,7 milliónir krónur samanbórið við stívar 14 milliónur krónur árið fyri. Tað svarar til ein vøktur uppá 46 prosent.

Talan er eisini um sera

stóran vøktur í virkseminum, tí umsetningurin vaks við heili 62 prosentum úr 234 milliónum í 2004 upp í slakar 380 milliónur krónur í 2005.

Virksemið vaks nógv bæði úti og heima. Inn-tøkur, sum stava úttanlands frá, vuku úr 74 milliónum upp í slakar 129 milliónir. Hetta svarar til, at 36 prosent av inn-tøkugrundarlagnum liggur úttan fyri Føroyar. Mesti vøkturin úttanlands er í Noregi.

Eisini á Føroyaleiðunum var metstórur vøktur, hóast felagið var stórt sæð einsamalt um allan flutningin loftvegis millum Føroyar og útlond. Flutningurn um flogvøllin í Vágum vaks við 9 prosentum, sum svarar til 15.000 fleiri ferðandi, hóast búskapurin tóktist stagnerandi stóran part av 2005.

- Tað er hugaligt at staðfesta, at tað hevur eydnast okkum at gera tað møgulegt fyri allar føroyingar at

ferðast oftari, sigur Magni Arge, stjóri í Atlantic Airways. Hann heldur, at tað eru mongu og spjaddu fráferðirnar saman við bíligari prísnum og smidligari prísskipan, ið hava elvt til stóru undirtøkuna á Føroyaleiðunum.

Starvsfólkaliðið hjá Atlantic Airways taldi 160 fólk í 2005 í mun til 111 árið fyri.

- Tey hava øll tikið eitt ódnartak í farna ári, sigur Magni Arge.

Hendrik er formaður í vinnunevndini.

Sum vit greiddi frá í seinasta blaði er spurningurin um fiskimenn og ALS komið á tingborð. Hetta var eitt av málunum sum varð lagt fram beint undan seinastu framløgufræist fyrst í mars. Uppskotsstillarin var Kári P Højgaard úr Sjálvstýrisflokkinum. Uppskotið var soljóðandi:

Løgtingsmál nr. 104/2005: Uppskot til samtyktar um broyting í løgtingslóg um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing

Kanska fer okkurt at henda við fiskimonnum í ALS

Uppskot
 til
 samtyktar

Heitt verður á landstýrismannin í vinnumálum um fyrst í komandi tingsetu at leggja fram uppskot um broyting í løgtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing, soleiðis at fiskimenn kunnu fáa útgjald frá ALS, tá skip teirra liggur óvirkið, ella fiskimenn á annan hátt eru avskornir frá inntøku við skipinum.

Hetta merkir, at verður uppskotið samtykt, er álagt landsstýrismanninum í arbeiðsmarknaðarmálum at gera eitt ítøkiligt upp-

skot at leggja fram á ting. Roknast má við, at hetta í givið fall verður gjørt í samráð við avvarðandi manningarfeløg og stýrið fyri ALS.

Uppskotið var til 1. viðgerð í tinginum mikudagin 15. mars. Allir flokkar høvdu orðið, og tað tyktist sum at allir tóku undir við tí. Tað er annars sjáldan at síggja eina slíka semju í tinginum. Sigast kann, at felags fyri allar talararnar var ein vælvild mótvegis fiskimonnum, sum tað fløvaði at hoyra. Fleiri av tingmonnum vísti eisini til sjónarmið hjá FF, so tað sum vit hava skrivað um hetta mál er ikki bert farið í gaddajørð.

Annars er tað vanligt, at landsstýrismaðurin í ein-

um máli tekur orðið, tá framsøgumenninir eru lidnir. Tá plagar at kunna siggjast hvørja støðu, hann hevur til málið. Men her hendi tað merkiliga, at landsstýrismaðurin als ikki tók orðið, tí ber illa til at siga, hvar vit hava hann. Tað avgerandi er tó, hvat tingið sigur.

Hetta málið er nú í vinnunevndini, har Henrik Old er formaður. Her fær málið úttan iva eina góða viðgerð, sum neyvan nýtist at vera so drúgv heldur. Talan er um eitt uppskot til samtyktar, og tað krevur bert tvær viðgerðir. Hetta merkir, at tá álitid hjá vinnunevndini er lagt fram, kann tað samtykkjast 2 dagar seinni.

Áheitan frá Tórshavnar kommunu

Í sambandi við umhvørvisvikuna 2006 fer Tórshavnar kommuna saman við handlunum í kommununi at siga borgarunum frá, hvar tað ber til at lata brúkt battari og spariperur inn.

Vit heita á allar handlar í kommununi um at lata seg skráseta sum »BATTARIMÓTTAKARI«. Kravið fyri at verða skrásettur er, at handilin setur eitt ílát til brúkt battariir/spariperur fram á einum sjónligum staði í handlinum. Vit mæla samstundis til, at kundarnir eisini fáa møguleika at lata spariperur inn. Spariperur eru eisini vandamikið burturkast, og kann ikki koyrast í tann vanliga ruskeposan.

Teir handlar, sum lata seg skráseta, verða nevndir á okkara heimasíðu www.torshavn.fo. Teir kunnu tá ókeypis sleppa av við battariini/spariperurnar á Endurnýtsluni á Sandvikarhalla.

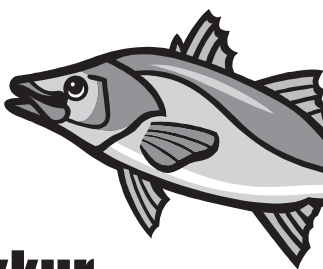
Gerið so væl at seta tygum í samband við Snarskivuna á telefon 302010, um tygum vilja vera »battarímóttakari«.

Tórshavnar kommuna

AGN

**sild
 tobis
 kúfiskur
 makrelur
 høguslokkur**

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR

telefon: 448095 · fax: 448744

Vit hava eykalutir á
 goymslu og útvega
 teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
 Fax: 44 42 85

“Ræningin” av ALS:

Nú skal landið stýrast við "allýsingum" og av embætisfólki

Nú hava vit aftur fingið eina vátan um, hvussu landið verður (van)stýrt, og hesaferð er tað í málinum um játtanarskipan landsins, sum er til viðgerðar á tingi.

Tað sum liggur aftan fyri hetta uppskot er fylgjandi:

Í 1995 fingið vit eina stýrisskipanarlóg, har ásetingarnar í aktuella málinum eru ein týðing av donsku grundlógini frá 1849.

Í hesum sambandi hevur landsgrannskoðarin - nær sum síðani vit fingið stýrisskipanarlógina - “meylað” um, at allir grunnar, sum á minsta hátt hava samband við politisku skipanina, skulu á figgjarlógina og harvið undir ræði lögtingsins. Hetta merkir eisini smb. honum, at t.d. gjald til ALS skal roknað sum skattur, sum bert lögtingið kann áseta.

At tolka eina 150 ára gamla lóg í 2000-árunum kann vera sínar sakir, og her kunnu vera víðurskifti, sum eru hend í hesum tíðarskeiði, sum tala bæði fyri og ímóti.

Í 2001 kemur eitt álit frá figgjarmálaráðnum, sum gevur landsgrannskoðaranum viðhald. Men hetta varð gjørt á tann hátt, at bert tað, sum talði **fyri** umrødda sjónarmiði, var tikið við í álitini, meðan tað, sum talaði í móti, var als ikki nevnt. Sjálvt innanfyri almennu lögfrøðina er støðan tann, at hetta álit var sera tunt og kundi ikki einsamalt vera grundarlag undir nakrari endaligari støðutakan í málinum. Tað var heldur ikki skrivað av serfrøðingini á økinum.

Prógvið fyri hvussu lættisoppakent hetta álit er var, tá Realurin í skrivi til figgjarmálaráðið helt tað vera løgið, at hann hevði kunnað virkað í 40 ár undir danskari lóggávu uttan at vera settur á donsku figgjarlógina, og nú skuldi hann - sambært somu orðing sum í donsku stýrisskipanina - setast á føroysku figgjarlógina.

Svarið, sum Realurin fekk, var tað skemtliga, **“at fyri tað um danir høvdu brotið sína grundlóg viðvíkjandi Realinum, so var tað eingin umbering hjá okkum at gera tað sama!”** Á henda hátt ber jú til at fáa ta tulkning av eini og hvørji lóg, sum politiski viljin ynskir. Um sjónarmiðið hjá starvsmanni í figgjarmálaráðnum ikki samsvarar við 150 ára danskari royndir í at umsita grundlógina, so

3.4 Annað

3.4.1 Stovnar, grunnar o.a. uttan fyri figgjarlógina

Landsgrannskoðarin hevur seinastu 10 árin fleiri ferðir gjørt vart við, at fleiri landsfyrirtekur/-grunnar eru ikki undir figgjarlógini, og at grundleggjandi ásetingar í stýrisskipanarlógini viðvíkjandi figgjarlóg, roknskapi og grannskoðan verða ikki fylgdar. Løgtingsgrannskoðararnir hava fleiri ferðir í uppskoti til samtyktar heitt á landsstýrið um at fáa greiði á hesum víðurskiftum.

Figgjarmálaráðið kom í november 2001 við einum álit¹, har fleiri stovnar/grunnar vórðu umrøddir. Niðurstøðan var:

- at ikki í samsvar við stýrisskipanarlógina eru nógvir av hesum stovnum/grunnum ikki á figgjarlógini og í landsrokskapinum,
- at Arbeidsmarknaðareftirlønargrunnurin og Arbeidsloysisskipanin í stríð við § 41 í stýrisskipanarlógini krevur inn skatt uttan heimild í figgjarlógini,
- at fyrisitingarútreiðslurnar verða ikki játtadar á figgjarlógini í stríð við stýrisskipanarlógina § 43, stk. 2,
- at roknskapirnir verða ikki lagdir fyri Løgtingið sambært ásetingunum í § 45 í stýrisskipanarlógini.

*Sum tað sæst her er einasta grundarlag hjá nevndini álitid frá 2001. Tað er eingin ivi um, at her er talan um eitt bíleggingarbeiði, sum áður víst á. Men afturat hesum kann sigast, at hetta álit er gjørt av **einum** manni, sum ikki er serfrøðingur á økinum. Sjálvt innan almennu umsitingina annars verður álitid roknað fyri at vera lættisoppakent. Tað finst heldur ikki so mikið sum ein serfrøðingur, sum hevur blástemplað hetta álit. Tað hevur bert eina “dygd”. Tað samsvarar politiska viljan. Hinvegin er gjørt eitt álit sum er skrivað av seks av landsins fremstu lögfrøðingum. Tað hevur als ikki verið við í viðgerðini!*

eru tað danir sum hava brotið hana!

Fyri nøkrum árum síðani - tað var víst í 2002 - varð táverandi lögmaður so hart kroystur av landsgrannskoðaranum, at hann í panikki gav boð um í stundini at seta í verk lógir, sum gingu grannskoðaranum á mæti.

Kundi verið friður, men... Hetta endaði so við, at ein bólkur varð settur, har okkara mest royndu lögfrøðingar skuldu kanna henda spurningin til lítar, so ein avkláring kundi fáast. Hesin bólkurin brúkti nógva tíð, og nógvar pengar, upp á at gera eina frágreiðing, sum var upp á 55 síður. Niðurstøðan hjá allari nevndini var so í hvussu er, at skipanin við ALS ikki var ólóglig og kundi harvið heldur ikki sigast at stríða í móti stýrisskipanarlógini.

Nú skuldi so friður valdað um henda spurningin, sum meira var teoretiskur enn praktiskur. Var nakar trupulleiki kundi hann greiðast í komandi stjórnarskipanarlógini. Tískil kundi politiska orkan verða nýtt til at loysa meira praktiskar trupulleikar, sum tað annars er nóg mikið til av.

Men soleiðis skuldi ikki verða. Politiska og umsitingarliga skipanin vildi ikki sleppa hesum møguleika at pumpa hana upp við meira miðsavnaðum valdi, sum hon kundi gera sær dælt av.

Ikki var serfrøðingaálitid meira enn komið, tá verður lagt fram á ting

uppskot um at seta eina nýggja nevnd, sum m.a. skuldi víðgera júst henda sama spurningin, sum umrødda nevnd júst hevði víðgjørt.

Úrslitið var sum so givið frammanundan, tí umframt ein danskan formann, so hava limirnir umboðað júst teir landsstovnar, sum hava staðið aftan fyri umrødda sjónarmið. Millum føroysku limirnar var skikkað lögfrøði stórt sæð ikki umboðað. Úrslitið er eitt heilt verk við ikki færri enn 118 blaðsíðum!

Niðurstøða grundað á krotusmið Tað sæst ikki at hava verið nokur verulig víðgerð av “ALS spurninginum”, sum annars eisini er galdandi fyri ein hóp av øðrum stovnum. Grundarlagið fyri “viðgerðini” av umrødda álit hjá figgjarmálaráðnum frá 2001. Hinvegin eru onnur sjónarmið, sum umrødda serfrøðingaálitid als ikki nevnr. Hetta samsvaraði nevniliga ikki við ætlaðu niðurstøðuni hjá nevndini.

Í staðin skal nú alt avgerast við “allýsingum” ella definitiónum, sum eru gjørdar á hesum grundarlagnum. Nevndin mælir til at samtykkja, at tingið skal gera “allýsingar”, sum fylla nakrar fáar reglur. Henda allýsing gongur beint ímóti teirri allýsing, sum tingið gjørdi beint undan jolum, og sum greitt verður frá í aðrari grein í blaðnum í dag.

Henda nýggja “allýsingin” av skatti sigur heilt stutt: **“Beinleiðis og óbein-**

leiðis skattur fevnir um øll gjöld uttan beinleiðis mótveiting”. T.v.s. 11 orð!

Sagt verður, at henda allýsing er í samsvari við IMF og OECD, uttan nakra sum helst tilvísing sum undirbyggir hesi sjónarmið. So er spurningurin um hetta er so greitt, sum hesi 11 orðini geva fatan av. Verður farið inn á alnótina kann siggjast, at OECD + tax (skattur) hevur 10.400.000 tilvísingar, og verður skoytt uppí “+definition” eru tilvísingarnar 2.870.000. Viðvíkjandi IMF er talið 9.390.000 og 1.610.000. Her er tískil talan um milliónir av greinum um júst hetta evni. Tað er møguligt, at nevndin úr hesi rúgva kann hava funnið okkurt, sum undirbyggir teirra sjónarmið, men hetta er í hvussu er ikki allur sannleikin.

Síðan er ein onnur “allýsing” sum í hálsa fjórðu reglu ásetur, at grundleggjandi skulu allir grunnar við minsta tilknýti til tað almenna á figgjarlógina.

Niðurstøðan av hesi “allýsing” er, at tiggjutals stovnar skulu á figgjarlógina, uttan tað við lóg verður ásett, at teir verða hildnir uttanfyri. Síðan verður sagt, at ALS verður figgjað av skatti samb. umrøddu “allýsing”. So endurgeva vit úr álitinum:

Tað merkir, at inntøkur skulu við á figgjarlógina. Tað kann lögtingið ikki við lóg víkja frá samb. § 41 í stýrisskipanarlógini, men lögtingið kann við lóg leggja arbeidsloysisskipan-

ina uttanfyri figgjarlógina.

Havi roynt at lisið hetta fleiri ferðir fyri at skilja tekstin. Kann ikki koma til annað úrslit enn at hetta er mótstríðandi tvætl. Partvíst verður sagt, at ALS við lóg kann leggjast uttanfyri figgjarlógina. Samstundis verður sagt, at samb. nýuppfunnu allýsingina, so skulu inntøkur hjá ALS á figgjarlógina!

Afturat hesum kemur, at eftir hesum teksti at døma, so skulu bert inntøkur hjá ALS og ikki útreiðslurnar á figgjarlógina!

Tað er óneyðugt at siga meira um tað. Men tað er eydnast at vevja hetta mál í ein slíkan ellibita, at tað bert er hesin bólkur av “talibanum” sum skilir, hvussu hetta skal skiljast! Verður hetta samtykt, so verða tað hesir nevndarlimir sum eiga definitiónsrættin, og harvið valdið, í málum sum hesum alla tíð framyvir. Hetta verður ein endurtøka av stýrisskipanarlógini, sum er eitt slíkt makkverk, at tað eru bert limirnir í bólkinum, sum gjørdur lógina, sum kunnu forklára, hvussu hon skal skiljast.

Ivasamur áhugi fyri røttum mannagongdum Tað skal sigast, at um alt hetta virksema veruliga var borið av huganum um at fáa eitt 100% skipað samfelag, og eitt samfelag har borgarin veruliga kennir seg trygga, so hevði alt hetta verið rós vert. Tá skuldi tað eisini

fingið okkara fullu upp-bakking.

Men tá hugt verður eftir føroysku aktørinum í hesum máli er skjótt at fáa staðfest, at her er bert áhugi fyri sjálvari fasaduni, sum skal siggjá út, sum um hon er perfekt. Aftan fyri fasaduni er ikki tann minsti áhugi fyri skipaðum víðurskiftum. Her er nevniliga skipað rættarloysi móttvegis borgaranum.

Her verður fyrst og fremst hugsað um umboðanina frá figgjarmálaráðnum og lögtinginum í hesi somu nevnd. Í lögtinginum eru so heilt avgjørt ikki greiðar linjur. Her kunnu vit bert vísa til heimasíðuna hjá stjórnarskipanarnevndini, www.ssn.fo har tað m.a. verður víst á, at lögtingsskrivstovan í fleiri førum hevur undirgrivið føroysku stýrisskipanina í mun til rættarfatán annars í ríkinum, tá hetta samsvaraði við politiska viljan. Her vilja vit eisini vísa til greinina hjá Kára av Rógvi í FF-blaðnum nr. 361 um júst hetta sama evni.

Viðvíkjandi figgjarmálaráðnum kunnu vit bert vísa til málið um skatting av kosti hjá fiskimonnum, har allar rættarreglur eru settar til viks í viðgerðini av málinum. Tað mest avdúkandi er tó, tá landsstýrismaður endurgav fyrtinginum eina sera ivasama útlekking hjá Toll og Skatt av skattalógini, **sum um tað var lógartekstur**. Hetta sigur nóg mikið um tann veruliga áhugan fyri at fáa skipaði víðurskifti.

Tað kann sjálvsagt vera gott, at vit hava ein landsgrannskoðara, sum vil hava skil á, tá tað snýr seg um meira ella minni formell víðurskifti. Men hvørki hann ella nakar annar grípur inn í beinleiðis rættarbrotið hjá einum so sentralum parti av lógarumsitingini, sum tann nevnda. Tá má alt hitt bert roknað sum kávalótir.

Veruligi trupulleikin í hesum máli er, at tað er eingin politisk leiðsla í tinginum. Stutt kann sigast, at tann komedian, vit hava sæð her, hevði ikki kunnað verið hend við einum Øregaard sum lögtingsformanni. Hann helt fast uppá, at tað var sjálvt lögtingið sum var hægsta vald, og hann hevði so latið seg draga runt í maneguni av embætisfólki og lögfrøðiligum krotusmiðum, sum tað vit hava sæð seinastu árin.

Allýsingin er longu gjörd

Meirilutin av løgtingsins formansskapi hevur atkvøtt fyri teirri lóg, sum Edmund sigur stríða ímóti stýrisskipanarlógini.

Í aðrari grein í blaðnum er greitt frá tí margháttliga málinum, um “allýsing” ella staðfesting av skattahugtakinum. Ítøkiliga snýr tað seg um, hvørt gjald til ALS o.l. er at meta sum skattur, sum bert løgtingið kann áseta, og sum skal á fíggjarlógina.

Men tað áhugaverda er, at tað er ikki longur síðan enn í desember, at løgtingið gjørdi hesa staðfesting ella allýsing, og henda var tann mótsetta av tí, sum nú verður skotið upp.

Forsøgan er tann, at Bjarni Djurholm vildi leggja fram á ting uppskot m.a. um broyting í barsilsskipanina, har landsstýrismaðurin skuldi kunna áseta gjaldið innanfyri ávísar rammur. Løgtingskrivstovan noktaði fyri framløgu av hesum partinum av uppskotinum, tí tað skuldi vera í stríð við stýrisskipanarlógina.

Bjarni tók so hetta burtur úr lógini og legði restina av uppskotinum fram. Vinnunevndin helt kortini, at umrødda ásetan, sum løgtingskrivstovan blokeraði, kortini skuldi vera við.

Nevndin segði tískil í sínum álit:

Í viðmerkingunum til broytingina, ið er skotin upp í § 1, nr. 3, verður sagt, at barsilsgjaldið hevur eyðkenni av skatti, og tað kann tí vera ivi um, hvørt tað er í samsvari við § 41, stk. 1 í stýrisskipanarlógini, at landsstýrismaðurin kann broyta inngjaldsprosent-ið. Við hesi grundgeving, verður skotið upp at strika heimildina hjá landsstýrismanninum at

broyta inngjaldsprosent-ið.

Vinnunevndin vísir á, at stýrið fyri arbeiðsloysisskipanina síðani 1997 hevur havt heimild til, innan fyri ávíst mark, at broyta inngjaldsprosent-ið til arbeiðsloysisskipanina. Hendan skipan hevur virkað væl, og sær nevndin tí onga orsök til, at Løgtingið broytir kós í spurninginum um at geva øðrum enn Løgtinginum heimild til at áseta inngjaldið til barsilsskipanina ella arbeiðsloysisskipanina.

Nevndin mælir tí til at broyta uppskotið soleiðis, at heimildin hjá landsstýrismanninum at broyta inngjaldsprosent-ið kemur inn aftur, og soleiðis at markið fyri broytingum verður hækkað til 0,62 %.

Samsvarandi hesum setir nevndin fram so ljóðandi

Broytingaruppskot § 1, nr. 3 verður orðað soleiðis: “§ 19, stk. 4 verður orðað soleiðis: “Stk. 4. Landsstýrismaðurin kann við kunngerð broyta tað í stk. 1 nevnda gjald, tó ikki hægri enn 0,62%.”

Nevndin tekur undir við málinum og mælir Løgtinginum til at samtykkja uppskotið við nevndu broyting.

Hetta fall ikki í góða jørð hjá formansskapinum og umsitingini, og úrslitið var eitt uppskot frá formansskapinum um at burturvísa umrøddu broyting, so tingið skuldi sleppa at tala støðu til málið.

Gerðabókin hjá tinginum greiður síðan frá:

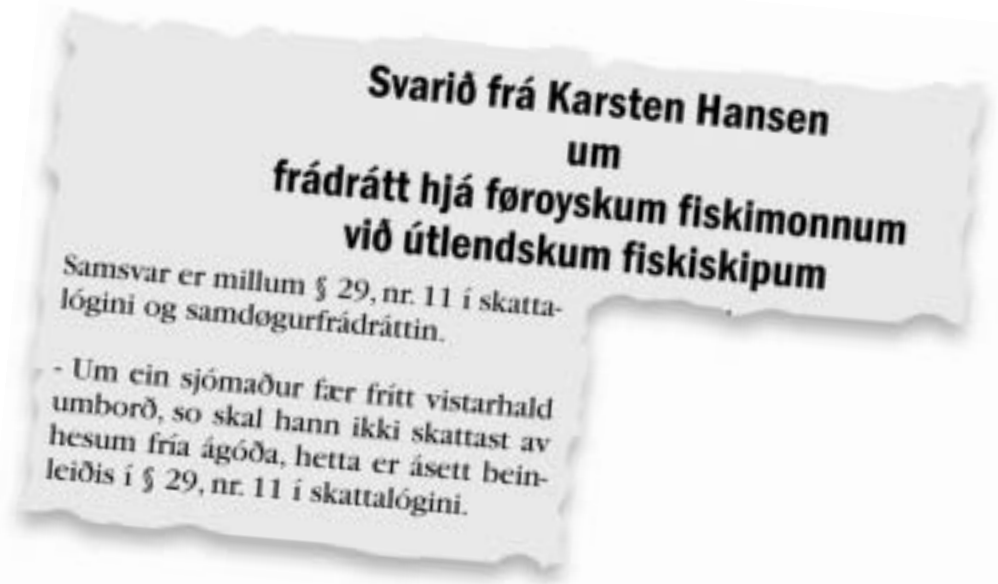
Á tingfundi 16. desember 2005 setti formansskapurin fram uppskot um burturvísing av broytingaruppskotinum frá vinnunevndini, sambært § 57 í tingskipanini. Uppskotið um burturvísing fall 13-0-17.

Við hesum hevur løgtingið beinleiðis staðfest sjónarmiðið hjá nevndini, og harvið eisini hjá tí serfrøðingabólki við seks av okkara fremstu løgfrøðingum, sum hava viðgjørt hetta mál, sum tað er greitt frá í hinari greinini.

Víðari verður sagt: 3. viðgerð 19. desember 2005. Uppskotið, sum samtykt við 2. viðgerð, endaliga samtykt 19-0-10.

Henda støðan hjá tinginum verður so staðfest við 3. viðgerð av málinum, tá lógin í síni heild kemur til endaliga atkvøðugreiðslu. Tað áhugaverda her er hvør ið nú atkvøður fyri málinum. Ein av teimum er nevniliga Edmund Joensen, løgtingsformaður. Ikki hevur hann havt meira fortæð av hesum enn tað. Av trimum limum í løgtingsins formansskapi, sum hava verið á fundi, hava teir 2 atkvøtt fyri endaliga uppskotinum, sum Edmund síðan hevur sagt vera í stríð við stýrisskipanarlógina.

Skal nú tað mótsetta samtykkjast? Hervið kann bert staðfestast, at løgtingið hevur beinleiðis gjørt eftirlýstu “allýsingina”, sum Anfinn Kallsberg hevur saknað síðan nýggja stýrisskipanarlógin kom í gildi samb. tí sum hann greiddi frá í

Her er eitt dømi um ta lógarumsiting, sum ein partur av bólkinum við fylgibólki aftanfyri uppskotið til játtanarlóg, hevur staðið fyri í praksis, og sum stórt sæð allur bólkurin hevur størri og minni ábyrgd av.

Hetta mál er væl og virðiliga lýst her í blaðnum, og tí skulu vit bert halda okkum til endurgivna partin av svari, sum landsstýrismaðurin í fíggjarmálinum gav sum svar uppá ein fyrispurning í løgtinginum. Tað skal sigast, at hann hevur neyvan sjálvur orðað svarið. Tað er gjørt av somu umsiting, sum hevur “fostrað” tað nógv umrødda álitid frá 2001.

“Pointið” júst her er, at landsstýrismaðurin endurgevur nakrar reglur um skatting, og tilskilar, at “hetta er ásett beinleiðis í § 29, nr. 11 í skattalógini”. Eingin ivi kann vera um, at her er talan um beinleiðis sitat úr skattalógini.

Men tað endurgivna stendur als ikki í skattalógini. Í lógini er ein heilt onnur orðing um hesi viðurskipti. Her er talan um eina sera fría og ivasama útlekking av skattalógini, sum beinleiðs er avmarkandi í mun til orðingina í lógini við 40 ára síðvenju.

Hetta er eitt sera gott dømi um serføroyska almenna lögfrøði. Almennir lögfrøðingar tykja altíð at vera tøkir at útleggja eina og hvørja lóg eftir “politiska viljanum”. Tá hetta er gjørt, so er tað ikki longur lógarstekstur, sum er galdandi í lógarumsitingini. Nei, nú verður tulkningin uppfatað, sum um hetta var sjálv lógin, og tulkningin verður sum her sum kunnað fyri tinginum, sum um tað var lógarstekstur. Og tað gongur hvørja ferð! Hetta er høvudsorsøkin fyri tí rættarloysi sum ræður í politisku og umsitingarligi skipanini.

Ein slík villeiðing av tinginum, sum her var talan um, hevði upplagt givið ráðharra trupulleikar í einum skipaðum samfelag. Men ikki í Føroyum!

útvarpinum í seinastu viku. Anfinn hevur enn tá verið við til at samtykkja hana við 3. viðgerð av umrødda máli. Tað sama gjørdi allur fólkaflokkurin. Hervið kundi friður verið um hetta mál, samstundis sum at tað vóru gjørdar reglur, sum væl og virðiliga hava stuðul innan fremstu lögfrøði her á landi.

Tað sum nú liggur á borðinum er uppskot um at samtykkja tað beint mótsetta av tí, sum varð samtykt í desember. Ein

átti at undra seg um, at hetta veruliga kann lata seg gera. Men í Føroyum kann eini ikki undra seg um nakað sum helst. Embætisfólkini í umrøddu nevnd, sum er sett av tinginum, hava látist fullkomiliga sum einki við eini greiðari løgtingssamtykt. Afturat hesum sæst einki beinleiðis í arbeiðsetninginum hjá nevndini, sum noyðir hana at taka hetta mál upp.

Tað skuldi annars verið púra greitt, at ein allýsing ella definitiún er ikki

nakað sum ein broytir sum vindurin blæsur. Er hetta gjørt einaferð, so má tað vera bindandi. Ella verður tað fullkomið kaos, og kreftirnar skulu brúkast til hetta, heldur enn at fáa gjørt nakað við teir veruligu trupulleikarnar í samfelagnum.

Í hesum málinum hava løgtingsmenn tveir møguleikar. Annar er at vísa hvør ið er hægsta vald. Antin er tað løgtingið ella eru tað embætisverkið við løgtingsmonnum sum stá tistum.

Tær bestu og biligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatíons-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatíons Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikatións	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SÝN og Service,
sum vit eisini gera

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Hjalmar við Barsskor aftanfyrir seg, tá fergulegan á Syðradali varð tikin í brúk.

Fyri tey flestu er “Barskor” mest kendur sum rutubáturin, ið sigldi Kalsoyarfjørð í mong ár, til hann í fjør varð lagdur, tá ferjulegan á Syðradali varð tikin í brúk. Seinastu nógvu árinu sigldi hann bert til Húsar, sum var ein stutt ruta, kanska hálvan tíma hvønn vegin. Men undan tí var fasta rutan Klaksvík, Syðradal, Kunoy, Mikladal, Trøllanes, Mikladal, Kunoy, Húsar, Syðradal og tók hesin túrur ofta allan dagin. Hetta var áðrenn berghol og vegir komu í Kalsoynni. Tað hava verið nógvir buldrasligir túrar gjøgnum árinu. Tað var heldur ikki altíð, at tað var siglandi til Trøllanes. Tá mátti gangast millum Trøllanes og Mikladal. “Barskor” byrjaði at sigla í 1955-56. Fyrstu árinu sigldi hann eisini í Eysturoynna. Fyrst og fremst til Leirvíkar, og eisini til aðrar bygdir norðarlaga í Eysturoynni, heilt norður til Funnings. Hesa rutuna sigldi hann tveir túrar mánadag og

fríggjadag og ein túr leygar-ardag. Hesa rutuna sigldu teir fram til 1974, tá landið tók yvir.

Skipari í mong ár var Hjalmar Waag Høgnesen og var hann við frá 1965-1995. Hjalmar greiðir okkum frá, at tað var tann tíð, tá “Barskor” var útróðrarbátur.

“Barskor” kom til Klaksvíkar um Ólavskutið í 1952, og teir, sum áttu hann, vóru Fischer Heinesen og Hugo Gardar. Hann kom annars úr Íslandi til Haldórvíkar aftan á kríggið. Hann varð bygður á Akranesi í 1929, og skipasmiðjumeistarin har var Petur Vigelund, sum var ættaður úr Føroyum. Í Vík kallaðist hann “Høfringur”, og var m.a. undir Íslandi á saltfiskaveiðu á sumri. Ikki var hann stórir til hendan fiskiskapin. Hann tók bert eini 120 skip-pund.

Árinu 1953-1954-1955 róði hann út men bert fyrra hálvár smb. teimum avrokningum, sum eru til skjals. Tað áhugaverda er,

Tá kalsoyingar mannaðu Barsskor til útróður

at manningin var fyri tað mesta úr Kalsoynni, fyrst og fremst av Trøllanesi, har fólk úr øllum húsunum vóru við. Her er - sum við so nógvum - nógv broytt. Í dag er kanska eingin fiskimaður í oynni, og í hvussu er eingin á Trøllanesi.

Maður við úr hvørjum húsi á Trøllanesi Ein av teimum sum var við, var Jógván í Innistovu, á Trøllanesi. Hann greiðir frá, at tað gekk bara heilt væl, og teir fingur onkran roktúr. Teir búðu í Klaksvík hjá skyldfólki, tá teir róðu út. Tað bar ikki til - sum í dag - at koma norður á Nes. Og varð komið norður, so var altíð vandi fyri, at tað

Jógván í Innistovu á Trøllanesi róði út við Barsskor.

ikki slapst avstað aftur fyri veður. Pól, pápabeiggi Jógván, var bátsformaður í 1953 og 1955.

Poul á Trøllanesi var formaður í 1953 og 1955. Her sæst hann við rulluna umborð á báti sínum “Tindi”.

19.2 1953		22. túrur	
Nøgd		Prisur	kr.
710 kg.	tosk	0,55	390,50
40	brosma	0,27	10,80
75	hýsa	0,45	33,75
40	rogn	0,50	20,00
50	livur	0,30	15,00
34	kalvi	1,80	61,20
Samlað			531,25
Agn			
135 kg sild á 1,30	175,50		
50 kg makrel á 1,10	55,00		
tils.	230,50		230,50
Eftir til manningina at býta í 8 partar			300,75
			155,63
			19,45 í part.

Dømi um avrokning. Manningin hendan túrin var Poul Joensen, Trøllanes Rosenmeyer Wolles, Trøllanes Jógván Joensen, Trøllanes Páll Østerø, Trøllanes Símun D. Hansen, Húsar Johan E. Eliassen, Mikladal Árni Joensen, Klaksvík

Vit hava fingið nakrar avrokningar frá Hjalmar, og hesar lýsa væl munin í millum nútíðina og fyri 50 árum síðani. Fyrst og fremst er tað fiskaprísurin. Taka vit fyrstu avrokningina, sum er frá 19.2-1953 sæst, at hetta er 11. túrur í árinum. Veiðan er ikki stór, bert 949 kg.

Toskaprísurin er 55 oy pr. kg. og hýsuprísurin 45 oy. Teir taka rogn, og er prísurin 50 oy. ella nærum toskaprísur. Taka vit hetta lutfallið, var rognaprísurin munandi hægri enn í dag. Tað sama er við livur. Har prísurin var 30 oy. ella gott helvtin av toskaprísi-

num. Men agnið var hinvegin dyrt. 1 kg. av sild kostaði kr.1,10 ella tað dupulta av toskaprísinum. Í dag kostar agnið umleið helvtina av toskaprísinum.

Sáttmálin var soleiðis, at agnið fór av óbýttum, og síðani varð býtt helvt um helvt til manning og bát, og er hetta gamli útróðrarsáttmálin hjá Klaksvíkar Útróðrarfelag.

Hendan túrin fingur teir kr. 19,45 í part. Hetta hevur ikki verið nógv. Ein dagløn tá í tíðini man hava ligið um kr. 25 um dagin, um roknað verður við eini tímaløn uppá 3 kr.

Men túr nr. 29, sum er avreiddur 9.5 er tað nakað heilt annað. Veiðan er 7.225 kg. Av hesum er 5.490 kg toskur. Restin er brosma, hýsa, skøta og kalvi.

Hesin túrur gav eina avrokning upp á kr. 204, og hetta var nógvur peningur tá í tíðini. Hesar báðar avrokningarnar vísa, hvussu stórir munur kann vera á gongdini við útróðri.

Fyrsta avrokningin í 1954 er fyri 4. túrin landaður 29.1. Nú er toskaprísurin heldur lægri, tí hann verður býttur upp í tvær støddir, har minna støddin fær lægri prís. Men nú eru túrarnir minni aftur. Teir, sum vit hava sæð, geva kr. 60 og kr. 40. Í 1955 er annars Albin á Hædd útróðrarformaður. Teir sum annars vóru við hetta árið vóru Jacob Mourits Olsen, Klaksvík, Dahl Sørensen og Andreas Justesen Viðareiði, Joen H Heinesen, Klaksvík, Símun P Hansen, Mikladal, Krist. Simonsen og Alén Viderø, Viðareiði.

Í 1955 hava vit tvær avrokningar. 19. túrur verður avreiddur 20. apríl, og nøgðin er 4.908 kg. Prísirnir eru teir somu sum árið frammanundan, og parturin er kr. 147. Tann 4.6.1955 verður 22. túrur landaður, og er hetta ein kalvatúrur. Avreidd eru 924 kg av kalva og 14 kg av kalvalivur fyri kr. 2 fyri kg. Hetta gevur eitt samlað avreiðingarvirði upp á kr.1.876. Agn fer frá við kr. 362. Tá eru kr. 1.514 eftir. Helvtin av hesum til manningina er kr. 757. Frá hesi upphædd verða trektar kr. 4,62 til útróðrarfelagið. Við 5 monnum gevur túrurin kr. 150 í part, og er hetta ein heilt góður túrur.

Tað kann verða nevnt, at tá í tíðini vóru tað virkini, sum sjálvi settu prís. Vanliga var tað virkið í Klaksvík og tað á Tvøroyri, sum vóru “prisdannandi”. Men í 60-unum gjørdur útróðrarmenn bart, og tá fingur vit fyrstu prísásættingarnevndina, sum so aftur varð avloyst av ráfiskagranninum. Í dag hava vit fría kapping, sum tryggjar fiski- og útróðrarmonnum “rættan” prís fyri fiskin.

KLÁRUR TIL VARRÓÐURIN?

Um ikki, so er tíð at vitja niðan í GUMMIBÁTATÆNASTUNA

Vit hava gummibátin, termodraktina, bjargingarvestin, handskarnar og meginpartin av tí, tú hevur brúk fyri.

Útvaldar draktir
Úr bert
499,-

GUMMIBÁTATÆNASTAN

31 49 13 | Mannaskarð 4 | FO-110 Tórshavn | gbt@gbt.fo | www.gbt.fo

Tá stóð nógv á “Kongshavn”

“Kongshavn” er væl kend enn í dag vegna bókina “Í Grønlandi við Kongshavn”, sum Magnus Dam Jacobsen skrivaði á sín sermerkta hátt í 1976. “Kongshavn”, sum var ein trýmastrað skonnart, kom til Føroyar í 1947. Hon var bygd í 1912 og hevði, tá hon kom til Føroyar, 180 hk maskinu. Seinni var hon skift út við eini maskinu, sum var 300 hk.

Vit hava eitt lítið ískoyti til søguna um “Kongshavn”. Hetta er um, tá hon fór at leka millum lond í 1954, og vit aftur finga eitt dømi um, hvussu harðbálnir okkara sjómenn eru tá á stendur.

Vit hava tikið hesa frásøgnina úr 14. September, og halda vit hana hava áhuga enn í dag.

Tað var mikumorgunin kl. 11, at vit fóru av Klaksvík. Komnir suður um Borðoyarnes var hann landnyrðingur í ættini, vindstig 5, 8-11 sek/m., og settu vit kós móti Bergen. Vindurin helt sær tann dagin. Hóskvöld komu vit inn á landgrunnin í Hetlandi. Tá var ættin sunnan við nógvum vindi, 8-9 vindstig, um 20 sek/m, og ringur sjógvur. Vindurin vaks meira og meira og kom upp í 10 vindstig, 25-28 sek/m. Vit finga tá ikki skipið upp í vindin, hóast motorurin gekk alt, sum hann orkaði. “Kongshavn” rak vestureftir.

Fingu sjógv fríggjamorgun Soleiðis leið náttin millum hósdeg og fríggjadag. Fríggjamorgun finga vit miklan sjógv framman á skipið. Alt afturskipið fór tá undir. Tá avtornaði var leki komin afturi á hekkuni, men framskipið var heilt. So varð farið at pumpa, men pumpan til høvuðsmotorin helt ikki lens, og skipið gjørdist tyngri í sjónum. Vit fóru tá undir dekpumpuna og eydnaðist tað at halda skipinum lens. Nú var vindurin minkaður eitt lítið sindur, og sigldu vit so aftur móti Hetlandi. Men spakuliga gekk, og fríggjakvøldið høvdu vit bert siglt einar 14 fjórðingar, tá vindurin aftur tók at vaksa. Nú róku vit aftur undan vindinum, og skipið fór at leka meira og meira. Vit vóru nú eisini farnir at lúgvast. Tá hann so í veðurtíðindunum leygarkvøldið boðaði frá nógvum vindi av útsynningi suðri, gjørdur vit av at taka undan til Føroyar.

“Kongshavn” kom á Skálafjørðin í gjár seinnapartin. Øll manningin var við góða heilsu, men útlúgvað av hesi longu vandaferð við stríði fyri lívi og skipi í fleiri samdøgur.

“Kongshavn” legði at í Runavík. Stutt aftan á hevði 14. September samrøðu við stýrimannin Jákup Højgaard av Toftum til at fregnast eftir, hvussu til hevði borist og var frásøgn hansara í stuttum henda:

Sunnunáttina var ringt veður og sunnumorgunin kl. 9 kallaðu vit á Havnina og bóðu um peiling. Hana finga vit sunnudag á middegi, og vóru vit tá staddir 55 fjórðingar í landnyrðingi út Fugloynni í Hetlandi. Úr Havn fór “Thetis” okkum til hjálpar.

Høvuðspumpan gongur fyri Men “Kongshavn” lak við

Hanus Hansen

sama lag, og nú brotnaði høvuðspumpan. Tá var bert dekpumpan eftir. Skipið lá nú tungt í sjónum og hættisligt var á dekkinum fyri sjógv. Tá verst brotini komu, noyddust vit at leypa frá, men annars stóðu vit alla tíðina við pumpuna, sum nú var einasta álit okkara. Og enn var leingi at bíðað eftir hjálpin.

Mánamorgun kl 6 var “Thetis” so hjá okkum, og kl 10 eydnaðist teimum at fáa bensinmotor yvir til okkara. Hann var stjórður og bundin í flaka, men tendringin var vorðin vát, og tað ginga 2-3 tímar, áður enn vit finga motorin í gongd. Tá var eisini lítið eftir av kreftum hjá okkum til at pumpa við dekpumpuni, og tað var henda pumpan, sum bjargaði okkum.

Tá høvdu vit lítið etið í 3 samdøgur og einki sov-

ið. Vit vóru jú ikki fleiri enn 7 mans.

Nógvur sjógvur í skipinum

Vit lógu so og róku í illveðrinum, og var “Thetis” hjá okkum alla tíðina. Motorurin til pumpuna gekk heldur ikki so væl, og viðhvørt steðgaðu hann. Hetta var bensinmotorur, men vit høvdu lítið av bensini og koyrdu tí petroleum upp í. Men tá gekk hann ikki so væl. Týsdag seinnapartin stóðgaði motorurin aftur, men so finga vit fyra aðrar tendringar frá “Thetis”. Tá var aftur nógvur sjógvur komin í skipið. Men nú fekst motorurin aftur í gongd, og síðan gekk hann.

Tað var týsmorgunin, at vit fóru aftur at sigla, men seint gekk í fyrstuni, eina míl ella so. Móti kvøldi gekst frægari, men ring sjóvarilsku var. “Thetis”

Austerlin, sum vendi aftur inn til Aalsund undan óveftri um vikuhvíti, stóði av stað aftur í gjár. Skipið hevur móguliga tikið agnildafarn við.

Gullfissur og Tindhölmur sigla á íðikansarknað. Teir hava roynt í Íslandi. Gullfissur hevur o. u. 1450 kila.

Úr Havn fór Thetis okkum til hjálpar.

Høvuðspumpan gongur fyri Men Kongshavn lak í sama lag og nú brotnaði høvuðspumpan. Tá var bert dekpumpan eftir. Skipið lá nú tungt í sjónum og hættisligt var á dekkinum

Jacob Højgaard var stýrimaður umrødda túr við “Kongshavn”. Seinni gjørdist hann skipari.

annars minni nú, tað kom inn á slættan sjógv.

Máttu oysa við spann

Hetta var tað sum 14. september skrivaði. Vit hava tosað við tann nú 77 ára gamla Tórmund Joensen, sum var við hendan vanlukku túrin. Hann sigur, at “Kongshavn” var komin til Føroyar nøkur ár frammanundan. Skipið hevði verið á sildarveiðu við gørunum, men júst nú var skipið farmaskip, og hevði tískil ikki fiskað hendan fiskin sjálvur. Sum Tormund sigur frá, var tað eitt sindur meira dramatiskt enn her er greitt frá. Tað vóru tvær dekpumpur, onnur har frammi og hin har afturi. Tann aftara typtist, og tí máttu teir bróta dúrkið og fara at oysa við spann. Spannirnar vóru so handaðar upp á dekkið, har stoytt var úr teimum. Samstundis varð pumpað við hinari dekpumpuni.

Sum tað sæst, komu teir aftur í øllum góðum, og hóast ótti var fyri tí, var eingin skaði komin upp á fiskin. Tískil endaði henda ferðin í øllum góðum bæði so og so.

Nøkur ár seinni fór “Kongshavn” at rógva út við bátum, og tá var Tormund eisini við nøkur summar.

“Kongshavn” var í 1974 seld til Føroya Eggvirki at flyta fóður og høsningar við. Men sama ár kom eldur í hana, og hetta gjørdist endin á “Kongshavn”.

Hví vilja fólk ekki arbeiða á flakavirkjum?

Gevið teimum fasta lön!

Tað er alment viðurkent, at fólk, sum søkja arbeiði, ofta hava flakavirkini sum seinasta val. Hetta merkir, at ein tann týðningarmesta vinnan á landi, nevniliga okkara framleiðsluvinna og útflutningsvinna, hevur sera lágan prioritet millum fólk.

Nógv hevur verið tosað um orsökina til hetta og um, hvat ið kann gerast. Eitt eru sjálvar arbeiðsumstøðurnar, sum støðugt verða bøttar, so tað skjótt ikki longur kann vera gyldug umbering. Eitt annað er, at eitt arbeiði, har tað á pappírnum ikki krevst nøkur frálæra, vil altíð vera lágt í metum. Nógv hevur verið tosað um skipaða frálæru uttan at nakað serligt er hent á hesum økinum.

Tað, sum vit tó meta avgerandi fyri áhugan at søkja eitt og hvørt arbeiði, eru lönarviðurskiftini. Fyri tað fyrsta skal lønin vera hampiliga góð, men hon skal eisini vera støðug. Sum umstøðurnar eru í samfelagnum í dag, er tann 1. í hvørjum mánaði dagurin, tá ein røð av útreiðslum falla til gjald-

Hví ikki gera eina roynd at geva fólki á fiskavirkjum fasta lön!

ingar, og tá mugu pengar vera á kontoini. Tí er neyðugt hjá fólki at vita, hvat tey kunnu vænta sær í lön.

Í hesum fòrinum er tann tímalønti verri fyri enn nærum øll onnur, og hetta er serliga galdandi fyri tey, sum arbeiða á

flakavirkjum. Meðan flest øll onnur fólk eru tryggjað regluliga fasta vikuella mánaðarlön, so eru tey, sum arbeiða á flakavirkjunum bert tryggjað lön tíma fyri tíma, so leingi nakar fiskur er at arbeiða. Teirra einasta trygd, tá tey fara til arb-

eiðis er, at tey fáa í minsta lagi lön í tveir tímar.

ALS hevur eina fiskavirkisskipan, sum gevur partvíst endurgjald fyri ta tíðina, tá eingin fiskur er. Hetta merkir so aftur, at tað at arbeiða á einum flakavirki automatiskt merkir, at ein gerst viðskiftafólk hjá ALS, og er hetta heldur ikki beinleiðis mennandi. Men hinvegin ber eisini til at forvinna væl av peningi, tá nógvur fiskur er, sum kann hava við sær yvirtíðararbeiði, sum er hampiliga væl lønt. Tað er sjálvsagt gott, men hetta kemur undir øllum umstøðum at merkja sera skiftandi inntøkur, og tá ið árið er komið at enda, er ársinntøkan sjáldan tann stóra.

Hetta kann ikki vera serliga attraktivt hjá ungum fólki. Royndirnar vísa, eisini hjá okkum í FF, at tað sum fólk fremst leggja dent á, tá ið tey velja sær arbeiði, er støðug og fóst lön, sum verður goldin regluliga. Tá kunnu tey saktans arbeiða skiftandi arbeiðstíðir sum t.d. í eini kiosk.

Uppskotið um eina fastlønarskipan Vit hava fyrr havt uppskot á hesum økinum, og fara vit at endurtaka tað. Uppskotið er at geva fólki, sum arbeiðir á flakavirkjunum, skipaða starvssetan við fastari lön, men við atlit til umstøðurnar hjá flakavirkjunum. Um gingið verður út frá tímalønini í dag, so vil ein full mán-

aðarlön vera kr. 17.000, sum so kundi verið ein byrjunarlön. So kundi ein viðbót verið givin afturat fyri hvørt ár, viðkomandi hevði verið í arbeiði. Her kann vera nevnt, at vit í 2003 vitjaðu eitt flakavirki í Alaska. Har vóru fyra lönarsatsir - alt eftir hvussu leingi viðkomandi høvdu arbeitt. Tey, sum høvdu arbeitt meira enn 2.400 tímar, ella umleið 1,5 ársverk, fingi 40% hægri tímalön enn tann, sum júst var byrjaður.

Hetta vil eisini vera ein góð forrætning hjá virkjunum, tí tá fáa tey færri útreiðslur til upplæring av nýggjum fólki. Ein frálæra, sum í dag kostar ein hóp vegna ta stóru útskiftingina av arbeiðsfólki, sum nú er.

Fremsta grundgevingin í móti einum slíkum uppskoti er, at virkini hava ikki altíð fisk, og tá kunnu tey ikki gjalda lön.

Hetta er fyri ein part eisini ein spurningur um, hvussu virkini duga at leggja arbeiðið til rættis. Tað eru virki, sum hava víst, at tey evna væl at skipa arbeiðið soleiðis, at tað fyri ein stóran part kann gerast í vanligari arbeiðstíð. Men tað skal eisini kunna bera til - í ein vissan mun - at hava fleksibla arbeiðstíðir fyri ásettu lönina. Ístaðin fyri at arbeiðstíðin er frá 8-17 hvønn einstakan dag, kundi arbeiðstíðin verið 40 tímar um vikuna, sum kunnu leggja millum t.d. kl. 7-20, kanska eisini

leygardag. Ella 80 tímar í tvær vikur. Fleksibiliturin kann eisini hava við sær, at fólkið verður flutt millum virki, so virki við ongum arbeiði "lænir" fólk til virki, sum hava nógv arbeiði.

Ein slík skipan hevði kunnað givið flakafólki fasta lön og harvið tann "status", sum liggur í tí, og hetta vildi verið til fyrimuns fyri allar partar. Prísurin hevði verið nakað skiftandi arbeiðstíðir, men tað er ikki øðrvísi enn hjá so mongum øðrum bólkum í samfelagnum, so sum bussførarar og tey sum arbeiða á matstovum, bert fyri at nevna nøkur dømi.

Fiskavirkisskipanin hjá ALS

Spurningurin er eisini, um fiskavirkisskipanin hjá ALS ikki kann vera ein partur av eini slíkari skipan. Hon kostar árliga eina ávísa upphædd. ALS kann lata frá sær hesa upphædd til eina slíka skipan, sum her er umrødd. Um ikki við alla, so yvir eitt longri ásett tíðarskeið, t.d. 5 ár. Hesin peningur kann so vera ein partur av fastlønarskipanini, sum tá verður umsitin av teimum portum á arbeiðsmarknaðinum, sum eru beinleiðis partar her. Men fortreytin skal vera, at tað skal vera frá virkinum sjálvum, at fólkið sær sína lön, og eftir ásettum reglum skulu hesar verða endurgoldnar virkjunum. Í lýtuni fær arbeiðsfólkið jú lön frá fleiri portum.

Ein slík fastlønarskipan fyri flakavirki nýtist ikki at vera sett í verk í einum. Hetta er eitt øki, sum tað ber væl til at fremja stig fyri stig, so nøkur fá fólk verða sett í senn. Tað fara eisini altíð at vera nøkur, sum vilja vera leysararar, t.v.s. taka teir tímar, sum eru, tá fiskur er. Hetta vil eisini gera tað lættari at seta skipanina í verk fyri tey, sum hava áhuga fyri fastari lön.

Hesi kunnu so satsa upp á at hava fast starv á einum flakavirki og enntá vera errin av tí.

Vit vita væl, at hetta er sett meira einfalt upp enn tað veruliga er. Men trupulleikarnir eru ikki størri enn so, at teir kunnu loysast við lagligheit.

Hetta er okkara íkast til umrødda spurning.

dagsins MYND

Seinast í februar helt Schwartz Jacobsen í Norðragøtu 80 ár føðingardag. Schwartz er abbasonur Petur Jakku í Ytstahúsi á Skipanesi, sum er umrøddur í greinarøðini um Skipanes. Foreldrini hjá Schwartz vóru Nicolina og Amaliel. Tey áttu 12 børn. Av teimum eru átta á lívi. Av hesum vóru sjei í føðingardegnum. Tey eru her f.v. Schwartz, Johannes, Frederik, Hanna, Jenny, Selma og Lina.

Johanna av Skipanesi - 2. partur

Út at sigla, fær drong og giftist

At taka úr
blaðnumSíðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

Í seinasta blaði høvdu vit fyrra partin av frásøgnini um Johannu av Skipanesi, sum fór út í heim fyri um 100 árum síðani. Hon er nú farin sum barnagenta út at sigla saman við matmóðrini. Her hittir hon Frederik! Skrivað hevur sonur teirra Arne Dinesen.

Arne Dinesen skrivur
um mammu sína.

Johanna við familju í 1936. F.v. Ester, Ruth, Johanna, Arne og Frederik.

Johanna og Frederik sum trúlovaði í 1911.

Fruen boede i kaptajnens kahyt, og Johanne fik sammen med børnene til-delt en kahyt, der ganske vist var meget mindre end værelset derhjemme, men det var også meningen, at de kun skulle være der om natten. Første nat sov de alle tre godt, og det gik også fint med morgenmad og middagsmad, der blev serveret i messen, men da man om eftermiddagen havde rundet Skagen, blev søen mere urolig. Begge børn blev søsyge og kastede op, så Johanne måtte lægge dem til køjs og passe dem i kahytten, skønt hun ikke selv følte sig godt tilpas. Heldigvis gik der kun en dags tid, før de havde vænnet sig til søen.

Johanne havde aldrig haft det så nemt. Her ombord skulle hun udelukkende passe børnene. Der var mandskab til at lave alt det andet.

Antwerpen kunne på

en måde ligne Hull, for selv om der naturligvis var mange forskelle, var de begge travle havnebyer. Opholdet blev kun af et par dages varighed. Så stod skibet på ny til søs, denne gang med kurs mod Finland, hvor de skulle til en havn langt oppe i den botniske bugt.

Den finske havn hed Vasa. Da de nærmede sig havnen, var store isflager dukket op, skønt det var hen i juni måned. Alle var glade, da de velbeholdne lå ved kajen, for det forlød, at der var pakis bare lidt længere nordpå. De skulle laste træ til Frankrig, og da en del af trælasten skulle stuves på dækket, var der ikke så rart på skibet, medens lastearbejdet stod på. Fruen havde derfor arrangeret en heldagstur i land. De kørte først et stykke vej med jernbanen, til de nåede en station, der lå midt i et stort skovområde.

Johanne havde aldrig

før set en rigtig stor skov, og selv om den var smuk og imponerende, syntes hun, at den også var lidt uhyggelig. Den bestod udelukkende af grantræer, der kun var grønne øverst oppe. Nedenunder sad de udgåede grene så tæt, at det var helt umuligt at gå mellem træerne.

Heldigvis var der anlagt en vej, og da de havde gået lidt hen ad den, kom de til et stort område, hvor alle træerne var fældet, så der var helt åbent.

Her skinnede solen, og da der var fuldstændig læ, var der dejlig varmt. Alt var groet til med græs og vilde planter, der her i juni havde smukke blomster. I kanten af området var en temmelig stor sø, og ved bredden af den spiste de den medbragte mad. Kokken havde lavet en velforsynet madkurv, og der var også en flaske frisk mælk, - noget børnene savnede, når de var til søs.

Da de hen under aften nåede tilbage med toget, var lastearbejdet afsluttet, og hvis det ikke havde været for de mange myggestik, de alle havde fået, ville det have været en dejlig dag.

Næste formiddag afsejlede de til Rouen.

Medens det ikke havde været særlig godt vejr på turen til Finland, var de heldigere på denne tur. Det var næsten vindstille og solen skinnede, så om dagen var børnene glade for at komme lidt ud på dækket. Fruen havde givet tilladelse, og Johanne sørgede omhyggeligt for, at hun hele tiden havde børnene lige ved siden af sig. Dækslasten af træ fyldte det meste af skibet både for og agter, men midtskibs var et frit område, hvor de kunne være. For en sikkerheds skyld havde kaptajnen ladet sejldug surre fast til rælingen langs dette område. På hver side af dæks-

Og her eru tey sum brúðarpar.

Framhald á næstu síðu

bygningen var fastboltet en jernbænk med sæde af teaktræ. Her kunne hun sidde med børnene hos sig, og hun kunne også gå tur med dem, når hun holdt en i hver hånd.

Maskinassistenturin kemur uppá dekkið! Medens hun om eftermiddagen spadserede på dækket - første dag efter afsejlingen - kom maskinassistenten ud på dækket. Naturligvis kendte hun den flotte unge fyr. Hun var jo blevet præsenteret for alle medlemmer af besætningen, og selvfølgelig havde hun da også set ham mange gange under rejserne, men denne gang kom han hen til hende og spurgte, om han ikke skulle tage drengen lidt. Det var da lettere for hende kun at skulle passe på den ene.

Han forklarede videre, at det var nødvendigt for ham at gå ud og få frisk luft efter den lange vagt i maskinrummet, og så var det da hyggeligt at følges med den sjove lille purk. Senere satte de sig på bænken, og Frederik, som han hed, viste sig at være populær hos børnene. Han lavede sjov med dem og fortalte historier. Tiden fløj, indtil de skulle spise aftensmad.

Frederik beklagede, at han derefter blev nødt til at gå ned for at få lidt søvn. Han skulle på vagt i nat.

Allerede næste eftermiddag kom Frederik igen for at hjælpe hende med pasningen af børnene. Han havde lavet legetøj til dem, en lillebitte vogn af kobber med messingshjul til hver af dem. Når de sad inde i officersmessen, kunne børnene lege med dem på bordet. Frederik forklarede, at de have et godt reparationsværksted i maskinen, og i de lidt kedelige nattemer, skete der sædvanligvis ikke mere, end at han sagtens kunne lave nogle småting.

Han havde fast vagt fra kl 12 til 4 både dag og nat. Fremover ville han sove til hen på morgenen, så behøvede han ikke mere at sove om aftenen. De kunne måske tale lidt sammen, når børnene var lagt til ro?

Det blev til, at Frederik kom hver aften, når børnene sov. De sås også om eftermiddagen, men ofte kom fru for at hygge sig lidt med børnene. Så gik Frederik.

Vejret blev rigtig sommervarmt, da de nærmede sig den engelske kanal, så Johanne og Frederik kunne promenere

Tað munnu vera fá sum vita, at fyrst hini öldini kravdist pass fyrri at ferðast millum Føroya og Danmark. Hetta er passið, sum Johanna fekk, tá hon í 1919 fór til Føroyar at ferðast saman við dóttirini. Passið hevði eisini eina enska útgávu. Henda útgávan er stemplað í Leith 16. september 1919. Her plagdu ferðamannaskipini at leggja at, og hevur tískil verið passeftirlit í hesum sambandi. Passið er stemplað í Keyptmannahavn 23. september.

på dækket om aftenen. Naturligvis måtte hun ofte kikke ind til børnene, men de plejede at sove fast.

Frederik fortalte, at han var født på Fyn, hvor hans fader havde en temmelig stor gård. De var 8 søskende, 7 brødre og en søster. Han var selv nr. 4 i flokken. Selv om de var opvokset ved landbruget, havde tre af dem valgt andre erhverv. Den ældste broder var udvandret til Sydafrika, hvor han havde arbejdet i administrationen af en diamantmine. Han var død af en tropesygdom for fem år siden. Den næstældste var gået ind i politiet, og selv var han altså blevet maskinist. To havde fået egne gårde, og de tre sidste boede stadig hjemme. Han forklarede også, at han nu sejlede med "Wien" på tredje år, men at han ville afmønstre skibet, næste gang de kom til Danmark. Til vinter skulle han nemlig tage den sidste del af maskinmestereksamen, og så tænkte han på at søge ind i marinen.

De stod på dækket sammen den sidste aften før de nåede den franske kyst.

Selv om det var mørkt, var luften dejlig sommervarm. Langt borte mod vest skimtedes blinkene fra et kraftigt fyr. Frederik forklarede, at det var Eddystone Fyrtårn, der var rejst på en klippe langt ude i kanalen. Han havde set det flere gange, og i sine lange vagter, havde han engang lavet en model af det i kobber og messing. Den var en halv meter høj og skulle stå på hans skrivebord. Han ville gerne have foræret den til Johanne, men det var nok ikke en gave til en pige. At den flere år senere skulle komme til at stå i Johanne's stue i det meste af hendes liv, vidste ingen af dem på dette tidspunkt.

Næste morgen nåede skibet Le Havre, hvorfra en båd kom ud og bragte lods ombord. Så stod de Seinen ind. Da Johanne kom ud på dækket, var det et betagende syn. Floden slyngede sig mellem lave bjerge, oversået med blomster, afvekslende med vingårde og dyrkede marker. Langs bredden lå småhavne og male-

riske bebyggelser. Floden vrimlede med både. Et par gange passerede de et større, modgående skib. "Wien" måtte som andre større skibe losse i Rouen, medens småbådene kunne sejle helt ind til Paris. Af hensyn til trafikken og flodens snoninger var farten ganske langsom, så først hen på eftermiddagen lagde de til kaj.

Í land í Paris

Den følgende dag skulle alt tømmeret losses. Kaptajn Brinch besluttede at tage sin kone med på en indkøbstur til Paris, medens det ubehagelige arbejde stod på. Børnene skulle blive tilbage under Johanne's opsyn.

Kort efter kl. 4 dukkede Frederik op - iført sit bedste landgangstøj. Han tilbød at tage Johanne og børnene med en tur i byen, hvad de med glæde tog imod. Der var virkelig meget støv og støj ombord. Efter Frederiks forslag gik de ind på noget, der kaldtes et Crêperie. Det var et sted, hvor man serverede mange forskellige slags pandekager. Her fik de voksne café au lait, medens børnene fik limonade og dertil alle de pandekager, de kunne spise. Senere gik de en kort tur gennem byen. Frederik bar den mindste, der hurtigt blev træt.

Han fortalte Johanne, at det netop var oplyst, at de skulle gå i ballast tilbage til Finland for at hente mere træ. Det var ærgerligt, at de ikke skulle sejle som sidste sommer. Da fragtede de stykgods mellem Spanien og Tripolis i Nordafrika.

Efter endnu et par ture mellem Finland og Frankrig kom der endelig i august måned melding om, at S/S Wien skulle afgå til Rotterdam for at indtage en ladning stykgods til København.

Endiliga!

Den sidste aften før afsejlingen fra Rotterdam tog Frederik mod til sig og friede til Johanne, der gav ham sit ja.

De røbede ikke for nogen, at de var blevet forlovede.

Hjemme i familiens lejlighed på Toldbodvej betroede Johanne sig senere til fru, så da Frederik en efterårsaften efter afmønstringen kom

for at besøge Johanne, vakte det ikke forundring. I øvrigt var det ikke første gang, han havde besøgt familien Brinch, for kaptajnen var en fætter til Frederiks mor.

Det blev en lang og lidt trist vinter. Frederik var begyndt studierne til maskinmestereksamen anden del, og han var ikke den type, der tog let på undervisningen, så de fleste aftener sad han bøjet over lærebøgerne eller løste opgaver. Søndag eftermiddag tillod han sig dog at holde fri, og fru Brinch var behjertet nok til - så vidt muligt - at give Johanne fri disse eftermiddage, så de unge dog kunne være lidt sammen.

Heim at vitja

Johanne besluttede, at hun ikke ville tage med på endnu et sommertogt med "Wien", hvorfor hun opsigte sin plads til udgangen af maj. Midt på sommeren rejste hun hjem til Færøerne, hvor hun blev nogle måneder, dels i hjemmet på Skibenas, dels hos søsteren Marin, der var blevet gift og boede i Nordregøte.

Frederik havde efter sin eksamen fået ansættelse i marinen, og i begyndelsen af oktober blev han udkommanderet som undermaskinmeseter på "Beskytteren", der afsejle-

de til fiskeriinspektion omkring Færøerne, og snart kunne Johanne præsentere sin forlovede for familien.

Frderik og Johanne havde aftalt, at de skulle giftes næste år. Frederik syntes ikke, at hun skulle søge en ny plads i huset, når hun kom tilbage til Danmark. Hjemme på hans forældres gård plejede de at have to tjenestepiger ansat: en "indvendig" og en "udvendig" pige, som de kaldte det. Den ene hjalp kun til i husholdningen, hende havde de hele året. Den anden arbejdede mest i pryd- og urtehave, hjalp til i stalden med rengøring af mælkejunger m.v., og hun var der kun i sommerhalvåret. Det blev aftalt, at Johanne - for at lære arbejdet i en større landhusholdning - skulle overtage hvervet som "indvendig" pige i et halvt år.

Forudsætningen var fra Johanne' side, at hun ikke skulle modtage anden løn end kost og logi, så hun kom til "Skyttegården" i Køng (Fyn) med status som familiemedlem. Det var en dejlig tid for Johanne. Alle feterede hende, ikke mindst de to hjemmeværende brødre til Frederik, og hun blev hurtigt bedste veninde med søsteren, Marie. Frederik kom naturligvis

hjem nogle dage, når han kunne få lidt orlov.

Johanne blev der lige til efteråret, og den 12. November 1912 blev Frederik og Johanne ægteviiede i Køng kirke.

Efter brylluppet flyttede de ind i Nyboder, de rækkehuse midt i København, som Chr. IV lod opføre til brug for flådens mandskab.

Mange færingar besøgte Johanne i årenes løb, og nogle boede der i kortere eller længere tid, ofte i forbindelse med hospitalindlæggelse. Længst boede Otto Jacobsen, (ham der senere kom til USA, jfr. tidligere artikel i FF-bladet). Han var hos os i næsten et helt år og var fuldstændig som en søn i familien.

Selv besøgte Johanne sin familie på Færøerne flere gange, senest 1947 i. Et påtænkt senere besøg måtte hun opgive af helbredshensyn.

I hele min barndom hang på væggen i vores dagligstue et stort maleri forestillende S/S Wien. Når vi børn spurgte, hvad maleriet betød, ville min mor gerne fortælle hele den historie, jeg her har gengivet.

Frederik og Johanne fik 3 børn:

Ester f. 24.12.1913

Ruth f. 10.03.1920

Arne f. 17.05.1925

Starvsfólkaleiðari til Postverk Føroya

Ert tú ein góður og kveikjandi starvsfólkaleiðari? Setir tú tær greið mál, sum tú vilt rækka? Og skapar tú virkisfýsni rundan um teg?

Eitt spennandi starv sum starvsfólka-leiðari í P/f Postverki Føroya er leyst at søkja. Talan er um eitt nýtt starv, sum tann setti sjálvur verður við til at skapa og menna.

Postverk Føroya varð umskipað til eitt alment partafelag í 2005. Við umlegg-ingini er lagt eitt nýtt grundarlag fyri P/f Postverk Føroya. Almenna partafelagið hevur friari ræsur at menna seg tíðar-hóskandi, og tað er eisini galdandi fyri starvsfólkadeildina, sum liggur undir stjórnarskrivstovuni í nýggja bygnaðinum.

Starv og ábyrgd
Starvsfólkaleiðarin varðar av umleið 300 fólki. Talan er um ein fjøltáttaðan starvsfólkahóp, ið m.a. fevnir um postútberarar, sølu- og skrivstovufólk.

Starvsfólkaleiðarin skal uppbyggja eina nútímans starvsfólkadeild og stendur fyri arbeiðnum at orða ein nýggjan starvsfólkapolitikk fyri P/f Postverk

Føroya. Ein spennandi avbjóðing í hesum sambandi verður saman við øðrum at broyta hugburðin í postverki-num, so hann samsvarar við nýggju krøvini.

Førleikamenning er eitt av lyklaorð-unum. Starvsfólkaleiðarin skal standa fyri menningararbeiðnum á starvsfólka-økinum og skal bera so í bandi, at starvsfólkini fáa ta regluligu menning-ina, sum krevst, nú postverkið stendur fyri nýggjum avbjóðingum. Starvsfólka-menningin verður framd við áhaldandi at granska tørvin á og seta í verk skeið-virksemi, innanhýsis undirvísing og eftirútbúgving.

Postverk Føroya hevur tikið í nýtslu nýggja lønarskipan. Avbjóðingin verður at gagnnýta møguleikarnar í skipanini.

Førleikar og krøv
Umsøkjarar skulu hava eina hægri útbúgving og royndir á starvsfólka-økinum.

Vit vænta, at tú hevur ein óhátíðarligan og álitisvekjandi stíl. Samstarv og samskipti eru sjálvsagdir partar í tínum arbeiðshátti, og tú stórtírvist við at arbeiða í toymi. Tú dugir væl at seta teg inn í støðuna hjá øðrum, og við tínum innliti og kveikjandi ídni elur tú framfýsni millum tínar starvsfelagar.

Løn verður avtalað í samsvari við útbúgving og royndir.

Umsókn og freist
Vilt tú hava meira at vita um starvið, ert tú vælkominn at spyrja teg fyri hjá Bergi í Garði, stjóra, á telefon 34 60 20.

Send eina umsókn við prógvum og viðkomandi ummælum innan 3. apríl klokkan 12. Umsóknin skal sendast til:

POSTVERK FØROYA P/f,
Bergur í Garði,
Óðinshædd 2,
Postboks 3009,
110 Tórshavn

Postverk Føroya P/f, Óðinshædd 2, Tel 34 60 00, Fax 34 60 03, www.postur.fo

Roknskapurin 2005

Rakstrarúrslit

DKK 1.000	2005	2004
Rentuinntøkur o.a.	298.279	292.523
Rentuútreiðslur o.a.	64.066	57.961
Rentuinntøkur netto	234.213	234.562
Vinningsbýti av partabrøvum	516	497
Tænastu- og provisiósinntøkur	20.802	21.092
Tænastu- og provisiósinntøkur	254	238
Rentu- og tænastuinntøkur netto	255.277	255.913
Virðisjavnan av virðisbrøvum og gjaldoyra	7.636	1.088
Aðrar vanligar inntøkur	2.235	-2.154
Úrslit av figgjarpostum	165.148	254.847
Útreiðslur til starvsfólk og umsiting	136.105	121.773
Av- og niðurskrivingar av ítøkiligum ognum	6.444	5.276
Aðrar rakstrarútreiðslur	0	0
Tap og burturleggingar fyri skuldarar (netto)	-34.341	11.570
Úrslit av kapitaláhugamálum	1.511	4.939
Úrslit av vanligum rakstri undan skatti	158.451	121.167
Skattur	29.543	24.076
Ársúrslit	128.908	97.090

Fíggjarstøða 31. desember

DKK 1.000	2005	2004
Ogn		
Kassapeningur og ogn uttan uppsøgn í tjóðbankum	73.747	209.217
Ogn hjá kredittstovnum o.a.	104.263	79.402
Útlán	4.071.455	3.635.865
Lánsbrøv o.a.	1.802.928	1.420.961
Partabrøv o. a.	83.306	13.839
Kapitalpartar í leysknýttum fyrítøkum	4.713	4.921
Kapitalpartar í tilknýttum fyrítøkum	122.358	120.752
Ítøkiligar ognir	62.487	65.587
Egnir kapitalpartar	0	0
Aðrar ognir	43.561	41.133
Tíðaravmarkingar	5.217	4.954
Ognir tilsamans	6.374.034	5.596.632
Skuld		
Skuld til kredittstovnar og tjóðbankar	113.499	70.441
Innlán	4.506.532	3.869.675
Onnur skuld	664.338	95.161
Tíðaravmarkingar	0	0
Avsetingar til skyldur	3.556	4.153
Eginpeningur		
Partapeningur	200.000	100.000
Grunnar	10.912	9.402
Flutt frá undanfarnum árum	875.197	1.405.913
Flutt frá ársúrsliti	0	41.887
Eginpeningur tilsamans	1.086.110	1.557.202
Skuld tilsamans	6.374.034	5.596.632
Tøl, sum ikki eru tikin við í javnan		
Ábyrgdir o.a.	236.885	147.524
Aðrar skyldur	0	0
Tilsamans	236.885	147.524

Hetta er talvklekingardepilin
í Bøkjarabrekku.

Talvklekingardepilin í Bøkjarabrekku

Helgi Dam Ziska hevur ikki sín evni frá fremmandum. Vit hava verið á gátt hjá ommuni.

Her sæst Jens, tá hann tók prógv í Hoydølum. Hann stendur millum pápa sín Andrias og abban Jens Dam, sum nú er 90 ára gamal.

Her fegnast Suni t.h. og Bjarki um steyp, teir hava fingið. Myndin er frá 1980, tá Suni seinna ferðina gjørdist Føroyameistari, og Bjarki vann kappingina í snartalvi, sum hann annars fleiri ár hevur vunnið.

Marius Ziska var ein prentari av tí gamla skúlanum. Dugnaligur og nærlagdur og góður at arbeiða saman við. Svenning av Lofti, sum hevur arbeitt saman við honum, gevur honum framúr ummæli, eisini sum ein gjøgnumførdan heiðursmann. Hann doyði í bestu árum, og hann fór til gravar tann dagin hann vildi fylt 53 ár.

Foreldrini hjá Andriasi eru Marius og Ebba Ziska. Marius var sonur Onnu og Andrias Ziska. Andrias var kendur sum ein av okkara fyrsti loysingarmonnum, og hann skrivaði ta fráluku bókina um Havnina, "Tórs-havn - lív og vøkstur" sum kom út fyri um 50 árum síðani. Anna var dóttir Djóna í Geil, og var hon soleiðis systir til brøðurnar Djóna, Kristin og Petur (Alberg) í Geil, sum allir hava sett djúp spor eftir seg í Føroyum á ymiskum økjum.

Marius Ziska var prentari. Hann var ein av teimum sum stovnaðu B 36, og sum eisini gjørdi B 36 sangin. Men hann gjørdist sjúkur ungur og doyði í besta aldri í 1971. Kona hansara, Ebba, f. 1922, livir í besta lagi, og vóru vit inni á gólvnum hjá henni nú um dagarnar. Vit hava kenst í ártíggir, og kemur tað av, at Prenstovan var í kjallaranum hjá Ebbu. Her plagdu vit at prenta alt frá brævørkum til ársfrágreiðingar, og tað var altíð so hugnaligt at koma á tal við Ebbu og at fáa ein drekkamunn frá henni.

Ebba er ættað av Hús-um. Í 1944 giftust hon við Marius. Tey bygdu hús í

Bøkjarabrekku, og meðan húsini vóru í gerð búðu tey inni hjá Onnu og Andrias Ziska. Ebba minnist, at verpápin hevði altíð talvborð standandi frammi, so talvrøturnar ganga langt aftur í tíðina.

Ebba og Marius finga átta børn. Fýra dreingir, Andrias, Suni, Álvur og Bjarki og fýra gentur, Sólfríð, Anna, Poula og Marjun. Genturnar búgva allar niðri. Tríggir av dreingjunum Andrias, Suni og Bjarki komu at gerast av okkara fremstu telvarum.

Avrikini hjá Ziska-brøðrunum

Teir tríggir hava fingið ein munandi leiklut í talv-søguni hjá Suna Merkeststein, sum kom út í 1997, og her skal ber vera trivið í okkurt hissini.

Í bókini sæst, at beiggjarnir hava verið við í telving síðan 1973, tá Suni eisini gjørdist føroyameistari. Sagt verður, at hann tók øll á bóli, tá hann trygt og sannførandi telvaði seg til sigurs, og sum 20 ára gamal gjørdist hann yngsti føroyameistari, sum hevði verið. Suni vann aftur ruddiliga í 1980. Hann lærði seg manna-gondina longu sum seks

Her sæst Suni við heiðursbrævið, sum hann hevur fingið frá Havnar Talvfelag.

Ebba er miðdepilin í hesi talvsøgu. Hjá henni hefur altíð verið opið hús, og her komu teir ungu dreingirnir at telva. Teir sótu í køkinum, í stovuni og kanska aðra staðni við, meðan Ebba hjúklaði um teir. Í dag er Ebba 84 ár, men ikki sæst tað á henni. Hetta er eitt hús har ein altíð fólir seg vælkomnan.

ára gamal, og hann telvar enn. Dyggur stuðul hefur hann eisini verið hjá Havnar Talvfelag, tí her er hann gjørdur heiðurslimur.

Í 1983 gjørdist Andrias føroyameistari. Hetta var óvæntað, tí hann hevði lægsta styrkital av luttakarunum, meðan Suni hevði tað hægsta. Men hetta forðaði ikki Andrias í at vinna. Ta ferðina skrivaði Andrias nakrar hugleiðingar um telvingina í ættini, sum hann minnist hana. Fyrst um tá Anthon á Krákusteini kom at vitja abban Andrias Ziska, og

teir stongdu seg inni og vildu ikki órógvast. Tá telvaðu teir. Síðani greiðir hann frá, hvussu hann sjálvur kom at kappast við Suna í køkskrókinum heima í Bøkjrabrekku.

Bjarki byrjaði eisini blaðungur. Longu í 1974 - sum 17 ára gamal - var hann við á føroyska landsliðnum á olympiaduni í suðurfranska býnum Nice, og gjørdist úrslitið hjá Bjarka um miðal hjá føroysku luttakarunum, og var hetta gott klárað. Í 1978 var Bjarki við á eini talvferð til Íslands. Sagt verður, at Bjarki kom væl

Hans Marius, sonur Fríðbjørg og Bjarka, og sum er oddamaður í bólkinum Marius, er uppkallaður eftir báðum abbunum, sum vóru Marius Ziska og Hans Alberg Weihe úr Sølðafirði. Omman í Sølðafirði var Oddfríða f. Hansen, úr Norðragøtu. Tey doyðu bæði ung.

frá uppgávuni á fyrsta borðið. Fyri sjálva kappingina stóð mest sum á jøvnum millum Føroyar og Ísland. Bjarki hefur ikki verið almennur føroyameistari, men hann hefur vunnið nógv ar kappingar sum t.d. í snartalvi.

Bjarki og Suni eru prentarar og høvdu - sum nevnt - í nógv ár prentsmiðju í kjallaranum hjá mammuni. Her gjørdur teir eisini eina roynd at geva út eitt talvblað. Tað kom út nakrar ferðir. Men teir ásannaðu eisini, at tað er ikki bert sum at siga tað at geva blað út í Føroyum, so hendan royndin var ikki drúgv. Men teir vístu í hvussu er sín áhuga.

Sigast kann, at Helgi hefur gott til at at bregða við einum slíkum ættarbandið. Tað er ikki löggið, um øll ættin er errin av hesum 15 ára gamla knassanum. Hetta er sjálvsagt eisini galdandi fyri ættina hjá Piu, og ikki minst foreldur hennara Sigríð og Jens. Vit vilja ynskja teimum øllum hjartaliga til lukku.

Ikki bert talv

Tað er ikki torført at ímynda sær, at talv hefur fyllt nógv heima hjá Mariusi og Ebbu í Bøkjrabrekku, men eingin skal halda, at ættin ikki hefur onnur áhugamál, tí hetta er nevniliga ein sera fjøltáttað familja. Tey, sum hava áhuga fyri tónleiki, kennast ivaleyst við bólkin "Marius", sum eisini gjørdi vart við seg og við góðum úrslitum á tónleikakapping í London í fjør. Hans Marius Ziska, sum leggur navn til bólkin er sonur Bjarka og Fríðbjørg.

Og so kunnu vit nevna beiggja Jens, ið er beiggi Helga. Í 2002 gjørdist hann tann besti studenturin í Hoydølum við miðalkarakterinum 10,3, sum er sera gott. Hann er síðan farin at lesa í Skotlandi.

Á eini av sínum ferðum hevði Bjarki hesa tekning heim við sær.

Fysta árið var hann bestur á sínum liði. Tað var hann eisini annað árið. Hetta gav honum stipendium til at lesa eitt ár í USA, og er hann beint nú í San Diego í California. Hetta er eisini

ein ótrúliga stór viðurkenning.

Uttan iva fara vit eisini at hoyra meira frá Jens. Kanska eisini í FF-blaðnum!

Her situr Helgi Dam Ziska millum ommuna og abban, Sigríð og Jens Dam, sum eru foreldur hjá mammuni Piu. Sigríð og Jens eru um nøkur "ektað" havnarfólk. 90 ára gamli Jens er sonur Hansinu, sum var Miðvági, og Johan Dam, sum var havnarmaður. Tey búðu í Konradsbrekku í Havn, har tey høvdu kúgv í kjallaranum! Ja, nógv er broytt. Jens arbeiddi í nógv ár á gjaldstovuni. Sigríð er dóttir Helgu, ættað úr Vestmanna, og Petur Rubeksen, betri kendur sum Pedda Post. Hann gekk við posti frá heilt tíðliga í hini øldini. Tey bæði búgva á trøðni, sum Jens fekk eftir abba sín. Her er ótrúliga hugnaligt við eini fittari tjørn frammanfyri dyrnar. Her eru bæði dunnur og gæs. Nógvir byggiharrar høvdu viljað givið formúur fyri at fáa hendur á hesa trøð. Men Jens og Sigríð selja ikki sína "sál".

Tað hefur ikki verið nógv telving í ættini hjá teimum báðum. Men í ættini hjá mammuni í Vestmanna varð nógv telvað. Sigríð keypti annars Helga hansara fyrstu føroysku talvbókur, tá hann var smádrongur. Sigast kann, at væl er komið burturúr.

Elysator vatnviðgerð - vatnviðgerð uttan skaðilig evni

Allar hita- og kuldaskipanir, ketlar, hitarør o.a. í skipum og bygningum kunnu oyðileggjast av rusti ella tippast av tering og bornseting. Øllum hesum trupuleikum slepst undan við eini Elysator vatnviðgerð eftir anodu/katodu prinsippinum, ið føroyingar hava brúkt til skip og stálkonstruksjónir í mong ár. Úrslitið er fullkomin terings- og rusttrygd við minimalum viðlíkahaldi uttan brúk av eitrandi evnum.

Les meira á: www.iwtm.no og www.nkt-klima.no

Elysator vatnviðgerð

Einaumboð: Grethard Poulsen
Fjalsgøta 2, FO 100 Tórshavn
Tel. 315078
E-post: grethard@post.olivant.fo

Tá gøtubørn sluppu til jólatræ

Jacobina Heinesen (1911-2005), var dóttir Jóan David, sum var beiggi Jóhonn Dinesen. Tætt samband var millum Johannu og hennara ætt í Føroyum, og hetta var ikki minst galdandi fyri Jacobinu. Jacobina doyði í fjør, men hennara børn høvdu verið so framskygd, at tey høvdu fingið hana at tosa upp á band nakað nóg av tí, sum hon minstist. Her greiðir hon eisini eitt sindur frá um Johannu, og taka vit tvær av hennara frásagnum.

Tann fyrra er frá Gittu hjá Liða Dáva í Norðragøtu. Gitta gloymdi ongantíð tað fyrsta jólatræið hon sá. Johanna var komin upp at ferðast eini jól, og hon fekk gjørt eitt “kunstigt” jólatræ, og tann sum hjálpti henni við tí var bróðursomurin Amaliel, Maljar. Eitt slíkt hevði eingin sæð áður, í hvussu er ikki har í bygdini. Johanna búði í Mortanstovu hjá systir síni Marin. Har var stór roykstova, sum rúmaði nógvum fólki. Jólatræið varð tí sett upp í roykstovuni. Johanna hevði eisini við sær pappírsørk við kramarhúsum at klippa út. Kurvar og annað var eisini at pynta træið við. Tá alt var klárt, sendi Johanna onkran í húsini at bjóða øllum til jólatræ í Mortanstovu, og her var fult hús beinanvegin. Hetta var jú sera spennandi, tí eingin visti, hvat eitt jólatræ var. Gitta var ongantíð í lívinum so ovfarin at koma inn í roykstovuna, sum tá hon kom inn og sá eitt pyntað jólatræ. Tað var ein velduga stór uppliving, sum leingi varð tosað um. Hetta hevur helst verið í 1911.

Jacobina greiddi eisini frá sínum minnum um jólagávur. Vanliga var jólagávan ein nýggjur kjóli.

Her síggja vit Marin og Zacharias í Mortanstovu við børnum. Tann stóri drongurin er Aksel (Leitistein), tann størri genta er Anna Katrina, tann minna er Johanna Malena, og Marin situr undir Jákup. Esbern var ikki føddur tá.

Sum tað varð nevnt í seinasta blað var Marin eitt framúr menniskja. Umstøðurnar á Skipanesi vóru nokk ikki av teimum bestu. Men øll kundu koma í Mortanstovu. Higar komu børnini hjá hennara systkin. Higar komu eisini onnur av Skipanesi, sum ikki vóru fullfør, sum tað sæst á fólkateljingini í 1910. Marin hevði postin, hon klipti fólki og hon var framúr til hendurnar, seymaði uppá bæði síni egnu og onnur. Hon doyði í 1957

Toyið var vakurt, men oftast varð hann seymaður úr stóti, ið varð keyptur og litaður. So kjólarnir vóru vakrir, um teir ikki vóru, sum teir eru í dag. Jólaljós vórðu eisini keypt. Hesi vóru snarað og høvdu ymiskar litir. Tey fingi eitt av hvørjum liti og ljósini máttu setast í vindeygini um kvøldið at brenna. Hetta vóru so tær jólagávnar, tey fingi.

Drongurin kemur á vitjan
Ein orsök til, at Johanna kom upp til Føroyar í

1911, var, at mamman hevði skrivað til hennara, at systir hennara var blivin sjúk av tuberklum, og hon hevði tað ikki so gott. Hon bleiv bara verri og verri og til endans doyði hon. Johannu tyktist so synd í mammuni, at hon kom upp at vitja. Hon vildi so fegin koma upp at ugga mammuna, sum hevði mist sína 17 ára gomlu dóttir.

Sum Arne Dinesen greiddi frá um mammuna, var Johanna júst tá blivin trúlovað, og hon var framvegis í iva um, um tað

Hendan familjumyndin er tikin frammanfyri gamla skúlan við Gøtugjógv. Aftast er f.v. Elspa Sofía og Johanna, datur Petur Jakku hjá Lenu Jákup. Í fremra rað t.h. situr Marin í Mortanstovu, fastur teirra. T.v. er Johanna (Dinesen), systir Marin, sum er í Føroyum júst um hetta mundi. Í miðjuni er eftir øllum at døma mamma teirra Johanna Malena, abbadóttir Schrøter prest í Hvalba.

Hetta eru gomlu húsini í Mortanstovu, har Johanna skipaði fyri fyrsta jólatrænum í bygdini í 1911. Hetta lá eisini fyri, tí Mortanstova hevði eina sera stóra roykstovu.

kundi vera í lagi, at hon, sum var komin av so fátækari ætt í Føroyum, skuldi giftast seg við einum so “fínum” manni. Hon hugsaði so smátt um at siga við hann, at tað kundi ikki bliva til nakað millum tey bæði, og tað segði hon eisini við hann, áðrenn hon fór heim.

Heima í Føroyum var hon partvíst í Mortan-

stovu og á Skipanesi, og tá er tað, at hon skipar fyri jólatrænum í Mortanstovu. Annars var hon heima á Skipanesi. Ein sunnumorgun síggja tey danska verjuskipið koma inn á Skálafjørðin. Og so síggja tey, at ein bátur verður settur út og stevnir beint á Skipanes, har hann leggur at. Tá báturin nærkast, grunar Johanna, at tað er drongurin, sum er komin at vitja hana. Johanna var so ólukkulig, tí húsini tey búðu í tá, vóru meira at kalla vánalig, og tey vóru fátæk fólk í mun til umstøðurnar og

bóndagarðin, sum Frederik kom frá.

Hann kemur upp á land og fær at vita, hvar gentan býr, og hann kemur innar. Tá er Johanna í hvussu er glað fyri, at hon ikki hevði bilt honum inn, at hon var av fínum fólki. Men tað hevði hann ongan áhuga í. Hann var bert áhugaður í henni. Hann kemur so inn, og tey, sum inni vóru, blivu púra paff. Mamman skundaði sær tó at bjóða honum ein kaffimunn. Hann setti seg niður við køksborðið og drakk. Tá helt Johanna, at hetta var so vánaligt, at nú mundi hann fara at finna út av, at tað kundi ikki bliva tey bæði.

Men so gekk tíðin, og Johanna fór til Havnar at tæna hjá einari danskari familju. Her var ofta onkur drongur, sum bankaði upp á um kvöldarnar og vildi hava hana at koma ein túr. Her var ringiklokka, so tá ringt var upp á, var tað altíð frúan, sum fór út at vita hvør tað var. Var tað so ein havna-drongur, so svaraði hon

bara aftur, at Johanna var ikki at hitta. Men so eitt kvøld nú ringir upp á, og frúan reisir seg beinanvegin og fer út. Tá stendur ein flottur offiserur uttan fyri í fullari mundering. Her sást, at hetta var ein finur maður. Tá var tað Frederik. Hann hevði sett í seg, at hann vildi hava Johonnu fyri ein hvønn príis. Og sum søgan sigur, endaði hetta eisini sum í ævintýrunum. Hetta gjørdist eisini eitt fyrirmyndarligt hjúnalag, sum ættin í Føroyum eisini fekk nógva gleði av.

Meira á næstu síðu

Jóhanna Dinesen - ommusystir

Eftir: Z. Zachariassen

Hetta er Johanna tá hon gjørdist eldri saman við systirdóttirini Onnu Katrinu, sum eisini búði í Danmark.

Í barnaheimi mínum, Mortanstovu í Norðragøtu, varð nógv tosað um ommusystir, Jóhannu Dinesen. Hon var mostur pápa mín, Jákup. Marin, omma, búði hjá okkum í uppvækstri mínum og livdi til eg var tilkomin.

Fyrstu ferð eg sá ommusystir var í 1947, tá ið eg var 12 ára gamal. Tað var seinastu ferð hon vitjaði í Føroyum, tvey ár eftir krígsslok.

Ommusystir var av vakrastu kvinnum sum ung og var væl gift í Danmark. Tað var nakað hábærsligt við henni. Hon var ein persónligheit. Hon hevði sínar sannføringar og læt tað eisini koma til kennar. Hon var ein "fornem" og virðilig kvinna, hevði góðar hendur til alt í húsinum, bæði til klædna og matna.

Onkur segði fyri mær, at einaferð hon tókst við at gera døgurða, segði hon við Lauru á Fløtum, bróðurdóttirina, á danskum: "Man må altid ha' en skummeske (soðspón), når man laver mad; ellers bli'r man aldrig en god kok!" Hon dugði síni "ting" og hon visti, hvat hon vildi og gjørdi.

Omma plagdi at siga frá, at einaferð, tá ið hon var heima og ferðaðist og hevði dóttirina Esther, sum var smágenta við sær, fóru skyldgenturnar niðan í bœin við henni at henta summardár og blómur. Tá ið tær høvdu henta eina rúgvu, sigur ein av vinkonunum hjá Esther á gøtudonskum: "Skal vi hente mer?"

Tá spurdi Esther, sum ikki rættiliga skilti, hvat hon meinti:

"Skal vi hente mor?"

Tá helt ein onnur fyri:

"Nei, spørger om vi skal plukke flere blomster!"

Hesum stuttleikaðu børnini sær av. Tey vóru ikki so von við danskt og lærdu henda dagin munin millum tað føroyska "at henta" og tað danska "at plukke".

Hvørja ferð eg var í Keypmannahavn, vitjaði

eg ommusystir. Serliga tá ið eg ferðaðist millum Ongland og Føroya umvegis Danmark. Tað var altíð hugnaligt at vera saman við henni. Hon var ein trúgvandi kvinna og plagdi at siga, at "trúnnu hevði hon fingið við móðurmjólkin". Við hesum meinti hon, at hon hevði hoyrt og trúð orði Guds frá barnsbeini. Hon var serliga áhugað fyri Ísrael og elskaði jødarnar. Hon gjørdi eitt stórt arbeiði í sambandi við "Kirkens Korshær".

Maður hennara var vorðin gamal og sjúkur, men hann var altíð práttingsamur og hjálpsamur. Einaferð, eg skuldi vitja brøður mínar á deyvaskúlanum í Fredericia, minnst eg, at vit tosaðu um, hvussu skjótt tokini millum Keypmannahavn og ferjurnar til Jyllands mundu koyra. Hann helt, at tey mundu koyra einar 120 km um tíman. Tá í tíðini hildu vit tað vera ein øgilig ferð.

Arne, sonur teirra, var ofta í Gøtu ta tíðina, hann vitjaði og búði í Føroyum. Hann var landmálari og arbeiddi á Matrikulstovuni. Hann hevði ein vinmann við sær, sum eitur Áge Balle Pedersen, sum eisini var landmálari. Hesin búði oftast hjá okkum, og eg minnst, at mamma plagdi at tosa um, hvussu reinførur og ruddiligur hann var. Tað sást ikki eitt hár ella puð á seingini ella í kamarinum, um hann so hevði gist í fleiri dagar. Foreldur míni høvdu samband við Áge líka til tey doyðu.

Fastur mín, Anna Katharina, fór niður, tá ið hon var blaðung. Hon var hjá mostur síni, Jóhannu, sum var henni ein dyggur stuðul, líka til hon giftist. Tá ið onkur í ættini kom til Keypmannahavnar, var fyrsta sporið at fara at vitja fastur ella ommusystir. Nú eru tær og so mong av teirra - ikki longur í hesum heimi. Men minnini eftir tey eru góð!

Salomon Marius Jacobsen, (1882-1964)

Tvey av systkjunum í Ytstahúsi fluttu úr Føroyum. Tað fyrra av teimum - Salomon - fór sum heilt ungur at sigla við enskum trolarum, sum veiddu undir Føroyum. Men einaferð í tíðini fer hann til USA, har hann búsettist á Bostonleiðini. Har búsettist eisini seinni Otto Jacobsen, sum var abbasonur beiggja Salomon, Peter Jacob. Teir komu, sum rímligt er, at hava nógv saman. Salomon var giftur við danskari konu, Odu, sum hann hitti í Hull, og tey áttu tvey børn Anna og Jacob. Anna hevði samband við familjuna í Føroyum, inntil hon doyði seinast í 80-unum. Men í dag er einki samband. Oda doyði eftir eina ferðsluvánlukku í 1938, tá ið hon og ein vin-kona vóru úti og spákaðu. Tað hendi einki við vinkonuni.

Salomon helt áfram at fiska. Hann gjørdist gamal maður, og hann hevði alla sína tíð samband við ættina í Føroyum. Hann skrivaði javnan brøv til síni systkin og eisini til teirra børn og abbað børn.

Í dag er tíverri eingin, sum kann siga nágreiniliga frá um lívið hjá Salomon.

Umrøddu brøv, sum hann sendi heim, høvdu í dag verið áhugaverd, men sum so ofta er eru bert fá av teimum varðveitt.

Valdemar hjá Tummasi, beiggja Salomon, hevur tó bjargað tveimum av brøvunum, sum eru skrivað á góðum danskum máli. Í einum brævi frá 1929 sigur hann seg ynskja eftir, at hann kundi komið heim at ferðast, men her skuldi bara so nógvir pengar til. Hann kundu ynskt at sæð sína gomlu mammu einaferð enn, men tað náddi hann ikki. Í brævinum greiðir hann frá, at kona hansara hevði verið í Danmark, men tá var hon sjúk. Salomon skripar, at hann framvegis er við fiskiskipi, men nú er hann í maskinrúminum, og tað hevur hann verið í fleiri ár. Tað man hava verið eitt hampiliga stórt skip, hann hevur verið við, tí maskinan var 180 hk, og tað man hava verið rættiliga nógv tá í tíðini.

Nøkur ár seinni skripar hann aftur, og brævið er skrivað "Til søs ombord Atlantic". Her sigur hann frá ólukkuni, tá konan Oda doyði av eini sporravnslukku eftir at hava ligið á sjúkrahúsi í fleiri vikur. Hann saknar hana nógv, men dóttirin Anna hevur mann og børn, og sonurin Jacob hevur eisini konu og son, og hetta er honum ein stórus uggi.

Fyri at lýsa Salomon og konuna verður her endurtikið brot úr brævinum:

...der gik aldrig en Dag at Oda ikke saa hende (dóttirina Onnu), endskønt det var nok saa lang Vej at køre med Sportvognen, og Annas Børn næsten tilbad hende. Det var sjældent hun kom der, uden at hun havde noget med til dem. Det var hendes største glæde at tage en af dem i byen og købe nyt Tøj til dem. Saa snart hun saa, at deres begyndte at blive lidt slidt plejede hun at sige til mig, om jeg ikke troede, at hun kunde købe lidt tøj til dem, og naturligvis sagde jeg, at hun gerne maatte.

Ja, hun laa i 6 Uger og to Dage paa Hospitalet, og Gud ved hvor meget hun led, men hun beklagede sig aldrig. Doktorerne og Sygeplejerskerne sagde, at de aldrig havde set saa taalmodig en Patient som hende, og da hun hensov, var der ikke en af dem, som havde passer hende, som havde tørre Øjne. Saa du kan tænke dig, at ved begravelsen var der en hel vogn fuld af Blomster.

Salomon var sera gudrøkin, sum tað eisini sæst í restini av brævinum, har hann m.a. sigur:

Ja, det var haardt at se, at det kunde være for det bedste. Men dog maa vi være sikker paa, at alt hvad der sker er for vort bedste, naar vi kun giver Gud haanden og lader han lede os og vi siger som Jesus: Ske ikke min men din vilje, og ikke spørger hvorfor. Han har sagt: Mine veje er ikke eder Veje, og mine Tanker er ikke Eders Tanker.

Salomon livdi síni seinastu ár á einum heimi fyri

Hetta er Salomon, sum fór til Amerika, saman við síni dansku konu Odu, og børn teirra Anna og Jacob.

eldri sjómenn, sum kallast Sailors Snug Home á Long Island á New York leiðini. Tá ið hann doyði, bar Otto umsorgan fyri, at Salomon varð grivin í sínum heimliga umhvørvi - nevnliga á Boston leiðini.

Vit hava frá Brendu Kindred, dóttir Otto Jacobsen, sum umrøtt búði í Amerika, fingið ta lýsing av langabbabeiggjanum Salomon, soleiðis sum hon minnst hann:

Eg skal greiða frá tí, sum eg minnst um Salomon frá tí eg var sera ung. Vit øll kallaðu hann Pa. Tað eg minnst búði hann á umrødda ellisheimi í New York. Men hann kom higar vit búði á sumri, vanliga saman við dóttir síni Anna. Maður hennara kallaðist Henry Jensen. Tá vit komu higar á fyrsta sinni, fluttu vit, foreldur og børn, inn í eina íbúð í húsunum hjá Pa. Anna og Henry áttu tríggar synir, Sonny, Bobby og Arthur. Men teir kendi eg ikki veruliga, tí teir vóru so nógv eldri enn eg.

Anna og Henry fluttu til Florida. Henry doyði, og Anna giftist aftur. Synir Onnu giftust og fingur børn. Onkur er deyður, men annars hava vit einki samband tann vegin.

Pa plagdi onkuntíð at búgva hjá okkum um sumrarnar. Eg minnst hann arbeida uttanfyri. Hann sagaði greinar av trønum, so vit ikki kundu klatra í teimum. Eg minnst hann sum ein fittan gamlan mann. Hann lærði okkum at telja til 10 á sponsum. Tað var og er enn ein teknirøð sum kallaðist Brenda Starr, og hann kallaði meg altíð Brenda Starr! Hetta hugsi eg framvegis um, tá eg síggja teknirøðina í bløðunum. Hann skrivaði altíð brøv. Hann sendi eisini okkum brøv, og tá føðingardagur var, sendi hann eitt føðingardagkort við 2 dollarum í. Hetta munnu børnini í hansara ætt í Føroyum eisini hava fingið.

Ein sonur Petur Jakku, Jákup Frederik, fór sum ungur við enskum trolarum. Hann fekk írska konu og búsettist í Dublin. Eina ferð undir krígunum, 1941 ella 1942, kemur hann við trolara til Klaksvíkar. Tað eydnaðist at savna nokk so fitt av ættini, og tá var henda myndin tikin.

Her síggjast f.v. Karin Leitisstein, kona Aksel hjá Marin, Amaliel, beiggi Jákup Frederik, Fía, dóttir Jóhannu hjá Petur Jakku, Petur Jakku, Sofus hjá Amaliel, Mia hjá Jóhannu, Bina, kona Sofus og Piddi, sonur Amaliel.

Frammanfyri: Gentan er Jenny hjá Amaliel og dreingirnir eru Zackarias t.v. og Petur Jákup, synir Aksel Leitisstein. Jákup Frederik var seinast í Føroyum í 1955. Ættin hevur havt samband við son hansara Frederic Amaliel. Hann doyði undan jólum.

Hendan myndin
er tikin í januar
mánaði.

Slóðbrótarin innan føroyska flogferðslu 65 ár:

Hans er givin at flúgva

Í gjár fylti Hans Hansen, flogskipari 65 ár. Hetta merkir, at hann er fallin fyri tí ásetta aldursmarki hjá flogskiparum. Hetta kann ikki vera øðrvísi, hóast Hans ikki á nakran hátt tykist at vera tyngdur av sínum aldri.

Tað er ein sera stórusmunur millum at ferðast við einum føroyskum flogfelag og einum útlendskum flogfelag, har ein kennir seg líka fremmandan hvørja ferð. Í einum føroyskum flogfelagi kennir ein seg sum heima frá fyrstu løtu komið verður umborð. Vanliga kennir ein ein stóran part av ferðafólkunum. Men ein kemur eisini at kenna manningina. Tað er soleiðis, at eg eri komin at kenna Hans og Oluffu, konu hansara. Tey eru bæði fryntlig og fyrirkomandi.

Hans hevur verið við Atlantic Airways frá fyrsta degi av fyrri 18 árum síðani. Og vit hava hesa tíðina verið so nógvur túrar saman, at tað kann nærsum sammetast við ein skipsúr! Vanliga hevur ligið soleiðis fyrri, at vit hava fingið eitt prát um aktuella viðurskifti, har vit hava verið samdir um sumt og ósamdir um annað. Hans er einasti flogskiparin sum er eftir av teimum sum byrjaðu, og eingin ivi er um, at hann hevur verið eitt tað fremsta álitid hjá Atlantsflog, ikki minst í teirri vakstrartíð flogfelagið hevur havt seinna árin.

Hans brennir fyrri Atlantsflog. Hetta er ikki minst komið fram í tí orðaskifti sum hevur verið um privatisering av flogfelagnum. Hans hevur staðiliga mælt frá privatisering

sum hon er lögð upp, og hann sær ein stóran vanda í teirri tænastu, sum kann gerast úrlitið, tá tað bert verður profitturin sum er avgerandi. Men sum vanligt í Føroyum verður ikki lurtað eftir veruligum serfrøðingum.

Hans er ættaður úr Miðvági. Sum ungur fór hann til Noregs, har hann í mong ár var flogskipari hjá ymiskum flogfeløgum, m.a. hjá Braathen. Men hann gjørdist so spentur upp á Atlantsflog, at hann valdi at fara frá tryggum umstøðum í Noregi til tað tá minni tryggja nýggja føroyska flogfelagið. Júst royndirnar hjá Hans úr Noregi eru komnar okkum tilgøðar í Føroyum, tí umstøðurnar eru rættuliga líkar. Her hevur eisini staðið á fyrstu tíðina.

Sum øll vita hevur felagið havt undanvind nú í fleiri ár. Magni Arge sigur, at Hans hevur stóran heiður av hesi gongd, og hann er eitt arbeiðsgrev.

Seinasti roknskapur sigur eisini, at her er væl arbeitt av øllum. Við einum starvsfólkatali uppá 160 er Atlantsflog ein risafyrirøkka í Føroyum.

A hell of a pilot
Hans er kendur sum ein framúr dugnaligur flogskipari. Ein av royndastu flogmonnum í Íslandi gevur hon tað ummæli, at hann er "a hell of a pilot",

*Oluffa er fyrri kortum
blivin omma at Døgg,
so nú er spurningurin
hvør kemur í fremstu
røð Hans ella Døgg! Vit
onnur vóna framvegis
at síggja Oluffu um-
borð á Atlantsflog.*

og merkir hetta, at hann er úrmælingur sum flogskipari. Hans hevur heimsmet at flúgva við flogfórum av tí slagnum sum Atlantsflog hevur, og eingin annar flogskipari hevur flogið so nógv upp á Føroyar sum júst hann.

Hans hevur alt eina rúgvu av flogmonnum upp í Atlantsflogi. Sjálvur var hann einsamallur føroyingur í stýrhúsinum, tá hann byrjaði, men í dag starvast um 30 flogmenn í felagnum harav teir flestu eru føroyingar. Og so eru fleiri flogmenn - kanska einir 10 í tali - í starvi ymsa aðrastaðni í útlondum, sum eisini eru vaksnir upp undir "hansara veingjum".

Flúgving sum føroysk vinnugrein var bara ein dreymur fyrri 18 árum síðani. Men við Hans sum einum av undangongummonnum hevur hon ment seg til eina vinnugrein, sum stendur seg í altjóða kapping og er í stórum vøkstri.

Hans hevur eisini havt eitt lítið flogfar at spæla sær við, men nú fer hann meira ella minni til sjós. Kann hann ikki flúgva vil hann í hvussu er sigla. Hann hevur keypt sær ein stuttleikabát í staðin, so kanska fara vit nú at hittast í Vágshotni.

Flogternurnar hjá Atlantsflog eru eisini serligar. Tær eru altíð smilandi og fyrirkomandi og gera sít til at tað er heimligt umborð. Hetta fremur sjálvsagt hugin at koma aftur! Ein av flogternunum er Oluffa, sum er ættað úr Skopun. Hon hevur eisini verið leingi við Atlantsflog sum flogterna. Fyri nøkrum árum síðani giftust Hans og Oluffa, og tey hava búsett seg í Sandavági. Men Oluffa er ung enn, so hon kemur framvegis at verða á flogi og at hjúkla um ferðafólkini.

Vit ynskja Hans tillukku og góðan byr!

ó.

Maskinmeistari søkist til Elfelagið SEV

Eitt starv (ella møguliga tvey størv) sum maskinmeistari á Sundsverkinum, er leyst at søkja til setan frá umleið apríl/maí 2006. Talan er um avloysara(r) fyri maskinmeistara(r) í farloyvi, og verður setanin tí avmarkað at galda til 31. maí 2007.

Starvið:

Sundsverkið hevur 5 dieselmotrar upp á tilsamans 46,7 MW. Brennievnið er tungolja.

Maskinmeistaraarbeiðið umfatar rakstur og hald av Sundsverkinum, bæði sum dagarbeiði og sum vaktarbeiði uttanfyri vanliga arbeiðstíð.

Uttanfyri vanliga arbeiðstíð eru altíð tveir maskinmeistarar á vakt á Sundsverkinum, ein vaktmeistari og ein 2. maður á vakt. Lýsta starvið umfatar í fyrsta umfari dagarbeiði, men skal viðkomandi góðkenna í givnum føri at vera at settur at arbeiða í vaktum.

Førleikakrøv:

Umsøkjarar við fullari maskinmeistaraútbúgving, t.v.s. viðkað maskinmeistaraprógvi ella 3 ára maskinmeistaraskúlaprógv hava fyrirun, men er full maskinmeistaraútbúgving tó ikki ein treyt.

Lønin:

Starvið er lønt sambært sáttmála millum SEV og Maskinmeistarafelagið.

Lønin verður ásett eftir starvsaldri frammanundan.

Fyri umsøkjarar við fullari maskinmeistaraútbúgving er lønin sambært 4. lønarflokk

Byrjunar- og endalønin í 4. lønarflokki er í lötuni netto ávíkavist kr. 22.305,44 og kr. 24.012,49 um mánaðin. Harafturat verður goldið í eftirlønargjaldi tilsamans ávíkavist kr. 2.788,18 og kr. 3.001,56 um mánaðin.

Umframt nevndu løn verða goldin vaktargjöld í tann mun, viðkomandi luttekur í vaktum og møguliga av og á eisini úrtíðarløn.

Umsóknir:

Umsóknir skulu saman við prógvum og møguligum ummælum verða send Elfelagnum SEV, Postrúm 319, FO-110 Tórshavn og skulu vera SEV í hendi í seinasta lagi fríggjadagin tann 24. mars 2006.

Nærri upplýsingar:

Nærri upplýsingar um størvini fáast við at venda sær til Jákup Sørensen, verksmeistara á Sundsverkinum ella til Bergur Didriksen, deildarstjóra á Maskindeildini, báðir á telefon nr. 346800.

Óli Jákup Jacobsen skrifvar

Teir íshørðu Íslendingarnir mót- vegis teimum bleytu føroyingunum

Í hesum døgum verður nógv tosað um íslendingarnir, sum yvirtaka ta føroysku vinnuna stig fyrri stig. Sum søgnin um rísan og kellingina, sum vóru í ferð við at draga Føroyar til Íslands, so ætla íslendingar at draga føroyska búskapin til Íslands.

Men hví er hesin óttin fyrri íslendingum? Ísland líkist Føroyum á sera nógv- ar mátar, so sum veður- lagið, náttúran, menniskj- uni, málið, søgan o.s.fr. Føroyingar hava so nógv til felags við íslendingar, men hóast tað verða føroyingar næstan ræddir bara við at síggja ein íslending. Tað er eingin loyna, at íslendingar eiga nakað av vinnuni og handilslívinum í Føroyum so sum Bónus, SMS, Framherji, Kall o.a.

Føroyingar hava tann vansen, at teir eru so ófatiliga tjóðskaparsinnaðir. Tað er sum um Føroyar royna at isolera seg frá tí alsamt vaksandi globaliseringini, har teir skulu klára alt sjálvir uttan hjálp frá umheiminum. "Útlendingar skulu fyrri alt í verðini ikki gera ilógur í Føroyum". Hetta sæst millum annað í teimum ymisku lógunum viðvíkjandi ymsum vinnum í Føroyum, har útlendingar bara sleppa at gera ilógur fyrri so og so stóran part. Men globaliseringin er komin fyrri at vera, og hon fer eftir øllum at døma at fáa størri týðning í framtíðini. Føroyingar hava so tann møguleika at taka høvdið úr sandinum og virka út frá veruleikanum, ella kunnu teir lata vera og bara halda, at alt stendur væl til. Tað fyrra er uttan iva tann betra loysnin.

Men samstundis hava føroyingar ein annan trupulleika. Hann er, at marknaðurin er eftir øllum at døma avmarkaður til tær 18 oyggjarnar, sum vit hava undir hond. Føroyingar hava ein nalvaskoðandi hugburð. Í staðin fyrri at síggja møguleikarnar í útlondunum, so verður einans fokuserað á vansarnar, so sum "Føroyingar kunnu ikki gera seg galdandi í teimum stóru og fremmandu útlondunum. Tað eru vit eitt alt ov lítið land til at klára". Ja við tilíkkum hugburði hevur ein longu tikið beinini undan møgu-

leikanum. Tað skal tó sigast, at tað er byrjað at koma lítil vend í nú. Eitt nú hevur Føroya Sparikassi keypt danska bankan Eik Bank. Vónandi hevur henda ilógan sett gongd á fleiri framtíðar ilógur í útlandinum.

Føroyingar hava tann keðiliga hugburðin at fella í fátt og fara í defensiva, tá teir kenna seg hóttar. Sum eitt tindasvín krækja teir seg saman og spjaða tindarnar út, so figgindin má flýggja. Men hví kunnu føroyingar ikki læra av sínum yvirmonnum í staðin fyrri? Tey allar flestu londini, sum eru langt frammi í dag, hava nýtt somu mannagongd, at tey hava eftirlíknað teirra yvirmonnum. Tað er eisini í roynd og veru tað, sum føroyingar gjørdur, tá teir so smátt fóru frá einum bóndasamfelagi til eitt fiskivinnusamfelag. Gamlar sluppir vórðu keyptar frá Hetlandi, og tá so trolarin kom, gjørdur føroyingar á sama hátt. Men nú tykist tað, at føroyingar eru givnir við hesum kunstinum, sum hevur elvt til, at vit eru har, vit eru í dag.

So ístaðin fyrri at óttast íslendingarnar, so áttu vit at roynt at lært nakað av teimum. Íslendingar eru hóast alt okkara nærmastu grannar, og mentan okkara er ikki heilt ólík. Eg skal koma við einum dømi um, hvar íslendingar eru framman fyrri føroyingar.

Skúlar í Íslandi og Føroyum
Skúlaverkið í Íslandi er nakað væl betri útbyggt enn her heima. Bæði viðvíkjandi bygningum og slíkum og eisini viðvíkjandi skipanini sjálvari. Hyggur tú eftir einum íslenskum studentaskúla ella handilsskúla, so er tað ikki sama sjón sum í Havnini. Nú var eg sjálvur í Íslandi fyrri stuttum, og tá vitjaði eg ein studentar- skúla og ein handilsskúla, sum vóru samanlagdir. Hesin skúlin var flottur bæði útvendis og innvortis. Tað birti eina ken- slu av vitan og útbúgving bara at ganga framvið einum tilíkkum skúla, og tað er absolutt nakað, sum kveikir hugin hjá teimum ungu at lesa víðari. Inni í skúlanum var ikki minni

Hetta er Verslo - ein av teim mongu studentaskúlunum í Reykjavík.

Undirvísing í kunningartøkni.

flott, har gongin var ljós og rúmlig. Stovurnar vóru eisini rúmligar og snøgg- ar, og ein kendi seg væl í teimum. Tað var ikki spart upp á elektroniska útgerð, sum var at finna í hvørjari stovu, har ljós, talvir og ymiskt annað var elektroniskt. Í stuttum var skúlin sera nútíðar- hóskandi.

Eisini verður tað skipað fyrri væl fleiri tiltøkum í teimum íslensku skúlu- num enn í Føroyum. Eitt nú verður skipað fyrri kjakið millum skúlar, har trýggir teir bestu næmingarnir úr hvørjum flokki skulu kjakast móti øðrum næmingum úr øðrum skúlum. Hetta tiltakið er sera væl umtókt, og er tað stuttligt, men ikki minst mennandi serliga

fyrri teir dystandi næming- arnar.

Í Íslandi, har nógvir skúlar eru partvís privatisir, er kapping millum skúlar- nar. Tað er ein kapping um at fáa teir bestu lærar- arnar og eisini um at fáa teir bestu næmingarnar. Lærararnir verða alla tíð- ina pressaðir at dagføra seg og nútímansgera seg. Av tí sama fáa næming- arnir betri lærarar og verða betri fyrri fakliga. Skúlararnir mugu eisini vera kreativir og skipa fyrri nýskapandi tiltøkum, og neyðugt er at hava allar møguleikar fyrri tiltøkum opnar. Hetta er eisini nak- að, sum eggjar teimum ungu at lesa, og gevur tað eisini næmingunum betri tilboð.

Samanborið við føroyska

skúlaverkið, er tað ís- lenska minst 50 ár fram- man fyrri. Okkara Tekniski skúli og Handilsskúlin eru báðir ov lítillir, og Studenta- skúlin sær út sum ein niðurskotin bunkari frá krígunum. Sera eggjandi fyrri ungdomin at lesa. Ein skuldi eisini trúð, at veg- urin oman í Studentaskúl- an var vegurin til eina avtoftaða bygd. Tað er ikki torført at síggja, hvussu høgt skúlaverkið, sum skal útbúgva framtíðar føroy- ingin, verður prioriterað - um ein yvirhøvur kann kalla tað at vera prioritera í heila tikið. Í ein mánað fjórða hvørt ár er skúlin uppi at venda, hinar mán- aðirnar er hann niðri aftur. Komið skal ikki vera so nær inn á trupulleikar við bygningunum sjálv-

um, men at stovurnar eru alt ov lítlar er ein gamal trupulleiki. Ja, møguliga so gamal, at hann er burturgloymdur.

Tað skal nú sigast, at Ísland hevur tann fyrimum fram um Føroyar, at teir hóast alt eru seks ferðir so nógv fólk sum vit, og kun- nu tískil gera størri og betri skúlar. Men í verandi stöðu eru tað ikki minni enn trýggir miðnámskúl- ar í Havnini og ein í Vest- manna, har eingin hevur nøktandi kor. Tað sigur seg næstan sjálvt, at tað er óhugaligt at fara í gongd við at bota um fyra mið- námskúlar í senn, tí hvar skal ein byrja. Kundi tað tá ikki verið eitt uppskot at lagt skúlararnar saman í tann sokallaða og nógv diskuteraða skúladepulín. Tá hevði ein allan tann føroyska ungdomin undir einum taki, og vildi tað verði munandi lættari at havt greiði á honum. Bæði viðvíkjandi fysiskum karm- um, men eisini viðvíkjan- di tilboðum til næming- arnar. Tá kundi fingist ein vakur og nútíðarhóskandi bygningur, ið appelleraði til føroyskan ungdom. Fleiri tilboð, eitt nú kjak millum klassarnar, høvdu komið upp á tal, og tað hevði stutt sagt verið stutt- ligari at gingið í skúla. Møguleiki hevði eisini verið at kombinera út- búgvingarnar, sum á nevnd- da skúlanum í Íslandi, so Føroyar høvdu fingið eitt fjølbroytt útbúgvingar- mynstur.

Kanska finnast aðrar og betri loysnir á skúlatrup- ulleikunum í Føroyum. Men í Føroyum tykist tað bara ikki sum um vilji er at gera nakað øðrvísi. "Ikki ov stórar broytingar í senn", er ein útbreiddur hugburður í Føroyum. Hví ikki gera sum fyrr, tá menn tóku risafet og keyptu trolarar? Hví ikki gera sum Jákup á Dul Jacobsen, ið hevur gjørt mong risafet innan hand- ilsliði? Føroyingar mugu byrja at taka í egnan barm, taka høvdið upp úr sandinum og byrja at læra av okkara yvirmonnum, eitt nú Íslandi. Annars fara vit ongantíð at vera før- andi landið í heiminum.

Símin Hansen er settur sum leiðari á sjómansheiminum "Ørkini" í Reykjavík frá 1. maí 2006.

Hann loysir Rúna Hentze av í hesum starvi.

Símin er 45 ára gamal, føddur og uppvaksin í Skopun. Hann er næst-yngstur av 7 systkjum. Foreldrini vóru Jóhanna og Jacob Eli Hansen. Símun er giftur við Elin Hansen (fyrir Poulsen) úr Skopun og saman eiga tey sonin Róa, sum er 16 ár.

Eftir realskúlan arbeiddi Símun á flakavirkinum í Skopun og róði út við báti hjá pápa sínum. Fór síðani í læru til el-innleggjara hjá Hjalgrím Davidsen í Havn 1978-82. Eftir lokna útbúgving fór hann á biblíuskúla hjá Ungdom í Oppdrag í Noregi, og helt síðani á fram í trúboðarariki, harav umleið 2 ár á Filippsoyggjunum til 1987. Tá kom hann heimaftur og giftist Elini og búsettist tey í Skopun.

Í 1991 var søkt eftir leiðara til nýggja sjómansheimið í Reykjavík. Símun søkti starvið og fekk tað. Hann seldi húsini í Skopun og saman við konuni og soninum, sum tá var 1½ ár, fluttu til Íslands. Tá ið hann gavst sum leiðari á heiminum, varð hann valdur í stýrið fyri Ørkina.

Símin arbeiðir í lútuni hjá Pam Offshore Service, á Melkøya uttan fyri Hammerfest í Norðurnoregi. Har byggja teir eitt gassvirkið fyri Statoil, og hava vit havt frásagnir frá Símunum um hetta her í blaðnum.

Símun var fyrstu ferð í Íslandi við einum skúla-flokki í 1976, og tá vóru teir í ferð við at stoypa sjómansheimið. Tá ið hann í 1985 aftur var í Reykjavík í trúboðanarvirkum, fekk hann, saman við norskum hópi, veitt hjálp við byggingini. Tey bóru steinar upp á hæddirnar, sum vóru nýttir til at laga veggir til baðirúmini. Tá tendraðist neistin og kallið at fara til Íslands og fólkið, sum har býr. Ein neisti sum framvegis er sterkur. Tað búgva nógvir føroyingar í Íslandi, og sjómansheimið hevur frá byrjanini virkað sum ein føroysk sendistova í Íslandi við góðum samstarvi - eisini við donsku sendistovuna har.

Tann andaligi parturin av tænastuni hjá heiminum hevur altíð verið tann berandi, og vónandi kann tann tænastan halda áfram.

Her er Símin til arbeiðis í oljuvinnuni í Noregi.

Sjómansheimið Ørkin er okkara sendistova í Íslandi.

Símin aftur á Ørkina

Símin og húski hansara vóru 5 ár í Íslandi tá, og nú eru hann, konan og sonurin sera spent aftur at flyta til Íslands.

Vit ynskja Símunum góða eydnu og ivast ikki í framhaldandi góðum samstarvi bæði við hann og sjómansheimið.

Søgan gongur aftur til 1923. Verandi sjómansheim var latið upp í 1991 og hevur tiskil 15 ár á baki í hesum døgum, men føroyska sjómansmissiónin í Reykjavík er nógv eldri enn hetta. Søgan gongur heilt aftur til 1923, og greitt verður frá fyrstu søguni í bókini "Føroysk Sjómans-

missión í 25 ár", sum varð skrivað av Alfred Petersen, og sum kom út í 1948. Í 1922 vóru tað nøkur fólk á einum fundi hjá heimamissiónini sum viðgjørdum móguleikarnar fyri nýggjum virkseimi hjá missiónini. Tá var eisini virkseimi í Íslandi uppá tal. Avrátt varð, at Jóan Hans Simonsen, sum gjørdist ein kendur trúboðari hjá heimamissiónini, skuldi fara til Íslands í 1923. Men tá tað ikki lá fyri hjá honum, fór Alfred Petersen í staðin. Dansk Indre Mission lat kr. 1.000 til endamálið, og tað, sum restaði í, varð savnað inn í Føroyum. Tað var ikki nakar trupulleiki, tí kassa-

meistarin var Valdemar Lützen, sum var ein berandi kraft í sjómansmissióni. Tað skal tó tilskilast, at Absalon Joensen, prestur, hevði verið á Eysturlandinum í 1922 og nøkur ár eftir tað. Tað er hesum virkseimi fyri at takka, at vit eiga allar hesar frálíki manningarmyndirnar, sum vit hava havt nakrar av her í blaðnum.

Tað kann vera nevnt her, at tað var ikki so lægið, at hugsað varð um okkara fiskimenn undir Íslandi. Tað vóru nevnliga í hesum tíðum fleiri enn 100 skip við ikki færri enn 3.000 monnum undir Íslandi stóran part av árinum. Hetta hevur verið

Alfred Petersen var undangongumaðurin.

ein heilt stórir partur av arbeidssføru mannfólkunum í landinum. Hesi skip fóru ofta inn í Íslandi, og tí hevði tað stóran týðning, at har vóru fólk, sum vildu taka hond um teir.

Heimaftur komin í 1923 greiðir Alfred Petersen frá fyrstu royndunum. Ein av hansara fremsta stuðlum í Reykjavík, var tann í Føroyum væl kendi Fríðrik Fríðriksson, ið var leiðari fyri KFUM í Íslandi. Hann lat Alfred Petersen fáa høli at hava møti í, og hann gav eisini okkara fiskimonnum atgongd til lesistovuna hjá KFUM. Teir báðar mánaðirnar Alfred Petersen var har uppi, komu 70 skip inn á Reykjavík, so her var nóg mikið at gera, eisini við at vitja føroyingar á sjúkrahúsinum í Reykjavík.

Hetta árið var Alfred Petersen eisini í Vestmannaoyggjunum og fylgdi Joen Kallsoy, sum doyði

umborð á "Ingrid". Vit høvdu eina hugtakandi frásøgn um Jógvan beint undan jólam.

Í hesum sambandi var Alfred Petersen eisini inni á sjúkrahúsinum í Vestmannaoyggjunum, og har lógu ikki færri enn 8 føroyingar.

Á heysti 1923 var sjómansstova sett á stovn í Reykjavík, og var hon í mong ár grundarlagið undir hesum arbeiði. Ein, sum Alfred Petersen serliga tekur til, er Jóhs. Sigurðsson, sum gjørdist leiðari á sjómansstovuni í 11 ár, og sum var ein framúr føroyavinur til sín doyggjandi dag.

Alfred Petersen kom út fyri ógvislígrum hendingum í síni tíð í Reykjavík. Tann fyrsta var í 1924, tá "Anna" forlisti við Grindavík, og 17 mans sjólótust. Tey flestu líkinu kom aftur og vórðu grivnir í Reykjavík. Her mátti Alfred Petersen vera við til at eyðmerkja líkinu, og annars at hjálpa til við jarðarferðina, so tað hevur verið hart.

Í 1928 hendi tann ræðuliga vanlukkan við "Acorn", tá 7 mans brendu í hel. Tá mátti Alfred Petersen aftur taka ímóti, tá skipið kom á Reykjavík, og deyðu menninir skuldu jarðast.

Aftur í 1930 vóru boð eftir Alfred Petersen, tá "Ernestina" sigldi á eitt sker á Suðurlandinum, og bæði livandi og deyðir av manningini komu til Reykjavíkar.

Alfred var so í Reykjavík part av árinum í 12 ár frá 1923-34. Í 1935-39 var Klæmint Eliassen fyrsta árið og síðan Joen Hans Simonsen.

Undir krígnum var eingin føroyingur í Reykjavík. Men leypa vit nú nøkur ár fram, er tað Johan Olsen í Rituvík, sum vit minnst, sum tann trúfasta sjómannavinin í Reykjavík. Hann arbeiddi í mong ár út frá sjómansstovuni niðri við havnini. Men so legði hann til brots at fáa eitt sjómansheim. Ein uppgáva, sum mangan mundi tykja at vera vónleys. Men í 1991 upprann tann stóru dagurin, tá heimið varð vígt.

Tað er eingin ivi um, at hetta heim - eins og tað arbeiði, sum hevur verið gjørt framman undan tí, hevur havt stóran týðning fyri føroyingar og ikki minst okkara fiskimenn.

Og nú hava Símin og Elin aftur tikið við, og kunnu tey halda á við tí virkseminum, sum byrjaði fyri meira enn 80 árum síðani. Vit ynskja teimum góða eydnu.

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

6. mars

Minus 15,3 stig og lot av norðri. "Polar Nanok" kom inn at landa í morgun, og teir sigla aftur í kvöld.

7. mars

Tað eru -12,3 stig og stilli. "Nanok Trawl" kom inn at landa og skifta fólk í morgun. Teir hava gott og væl 400 tons inni.

8. mars

Minus 18,5 stig og stilli. "Nanok Trawl" fór nýggjan túr fyrrapartin. Tað gekk av tí allarbesta at landa í gjár, og vóru teir longu siglingarklárir um 9-tíðina í morgun.

9. mars

Minus 18,2 stig og stilli inni á, men eitt lot av norðri úti á. "Sallaeq" kom inn at landa um fulla last í morgun.

Grækarismessudag, 12. mars

Tað eru -14,5 stig og blika-logn. Í dag kom "Markus" inn saman við "tí Gráa", sum teir nú kalla teir fyrri. "Teir Gráu" komu umborð á "Markus" at kanna, um alt var, sum tað skuldi vera. Teir funnu onkran feil við fiskasipratorinum,

Grækarismessudag kom "Markus" inn saman við "tí Gráa", sum teir kalla teir. Teir funnu onkran feil við fiskasipratorinum, varð sagt, og so meintu teir, at tað stemmaði ikki í lastini.

varð sagt, og so meintu teir, at tað stemmaði ikki í lastini. Skiparin varð meldaður til politiið og fekk orðra til at hála trolid upp 50 fjórðingar suður úr Sisimiut. Teir komu so higar um kl. 14.00. Tað sá alvorligt út - polití á kaiini og triggir av "tí Gráa" stóðu uppi við brúna á "Markus".

Politiið fór umborð og lastin varð blombað beinavegin. Síðani fóru um 20 mans frá landi av saman við politinum og "teim-

um gráu" niður at sortera rækjur. "Markus" hevði byrjað túr í Eysturgrønlandi, og har var ikki tað stóra fiskarið, so teir komu vesturum at royna, har teir so vórðu tiknir. Tá avtornaði vóru tað bert 1.100 kg, sum skilti partarnar, og "Markus" fór aftur til fiskiskap kl. 03.00 í nátt. Skiparin er ákærdur vegna fiskasipratorin og 1.100 kg av rækjum. Onkur tók til, at "Markus" varð tikin fyrri at "teir gráu" skuldu fáa 1-2 dagar í

landi.

Ella mugu teir nú gera okkurt við allar trolarnar, sum vit hava sæð umtalað í bløðunum, sum ikki hava avreitt tey 25% til virkini á landi, sum fiskiloyvið sigur. Men tað er ikki bara sum at siga tað, at landa 25% til virkini á landi, tá tey ikki kunnu taka ímóti rækjum. Sum dømi um hetta kunnu vit vísa á, at virkið í Illilusat er stongt eina tíð, og virkið í Aassiat er stongt og letur ikki upp aftur -

sum skilst. Síðan er tað virkið her í Sisimiut, sum fær allan rækjufлотan suður higar at landa. "Lómur" hevur fingið orðrar um at landa í Pamiut, og seinast, teir vóru har suðuri, lögdu teir tvær ferðir stilt fyrri at banka ís á veg norðuryvir aftur - í ódnarveðri beint ímóti.

Eisini eru søgur, sum siga, at 4 aðrir av teimum í støddini "79-tonsarar" skulu har suður at landa. Teir hava út við 400 fjórðingar at sigla suður og norður aftur á fiskileið, út fyrri Kangatsiaq, har fiskarið fyrigongur. Hetta er nú ikki nakað nýtt, sum Royal Greenland ger. Tað er so at siga á hvørjum ári, hetta verður gjørt av "skrivborðsskiparum", ið senda hesar smærru trolarnar suður til Pamiut at landa, men teir gloyma, at sjógvur kann blíva til ís hesa ársins tíð.

15. mars

Minus 10,8 stig og stilli, men væl av vindi úti á. "Qaqqatsiaq" hevur verið inni í Nuuk og landað, og "Akamalik" kom inn til Nuuk í morgun at landa, teir hava fulla last. "Natar-naq" kom inn til Sisimiut

at landa, teir hava verið úti í tvær vikur og hava gott og væl 400 tons inni. Teir hava heilt nógv av Japan-rækjum inni hendan túrin. Teir ætla at loysa aftur í morgin. "Lómur" landaði í Pamiut mánadagin gott 100 tons av ísaður rækjum.

Tíðindi úr Eysturgrønlandi siga, at fiskarið er ógvuliga skiftandi, og slag-ið er heldur ikki tað allarstørsta, sum teir fáa har.

16. mars

Tað eru -12,5 stig og blika-logn. Nú verður aftur POLAR FISH, fiskarimessa, her í Sisimiut. Tað er 4. ferð, at messa skal vera her í okkara býi. POLAR FISH-messan verður 17. og 18. november, báðir dagarnir íroknaðir. Tað er pláss fyri 53 básum, og um nakar av tykkum hevur áhuga í at vera við á messuni, kunnu tit venda tykkum til evan@polarfish.net, ella fara inn á heimasíðuna: www.polarfish.net.

Á POLAR FISH-messuni, sum var her fyrri nøkrum árum síðani, vóru um 5.000 vitjandi, og í ár verður roknað við enn fleiri vitjandi.

Der er ingen grund til at gå fra borde

Skipperskole giver nye muligheder for at bygge videre på erfaringer fra havet

Hvorfor opgive sølivet blot fordi tilværelsen som fisker ikke er, hvad den har været?

I dag er der flere muligheder for at bygge videre på sine erfaringer og blive i erhvervet. På Skagen Skipperskole kan man eksempelvis omskole eller videreuddanne sig til navigatør i handelsflåden og opfylde et behov, der formentligt vil bestå mange år ud i fremtiden.

I Danmark er rederierne ofte i pressen med en stillingsannonce eller to, så tag udfordringen op. Et fortsat liv på havet er inden for rækkevidde, siger Jørgen Chr. Jensen, som er forstander for Skagen Skipperskole.

Hvis man ikke er uddannet fiskeskipper, kan man samme sted tage en kyst- og fiskeskipper-eksamen samtidig. Nye hold starter i begyndelsen af januar, sidst i juli og i begyndelsen af oktober.

Rift om pladserne

For fiskeskippere af tredje grad er der mulighed for enten at tage en tillægsuddannelse som kystskipper eller en fiskeskipper-eksamen af første grad og samtidig tage en sætteskipper-eksamen. Kurserne starter både først i maj og august.

- Der er loft over delta-gerantallet, og der er normalt rift om pladserne, som besættes efter "først til mølle-princippet", erklærer Jørgen Chr. Jensen.

Tillægsuddannelsens varighed er mindst en måned afhængigt af antal studerende samt de studerendes ønsker. Obligatoriske emner er lastbehandling og stuvning, kommunikation, branddelse, radarsimulator-kursus, sikkerhed og arbejdsmiljø. Desuden tilbydes kurser i skibsteknik og sundhedslære.

Studerende

klædes på

Uddannelsen til sættes-

Skagen Skipperskole hevur havt nógvar næmingar úr Føroyum, og stjórin Jørgen Chr. Jensen letur væl at teimum. Jørgen hevur eisini verið fleiri ferðir í Føroyum. Sum her á fiskivinnuframsýningini í fjør. Her sæst hann t.h. fáa sær eitt prát við Bjarna Petersen í Kollafirði.

kipper og fiskeskipper af første grad er baseret på et niveau, der svarer til folkeskolens udvidede tiende klasse i matematik, fysik, kemi, dansk og engelsk.

- Der er dog ingen grund til fortvivlelse, hvis

en studerende ikke har disse forudsætninger, idet vi også kan tilbyde et såkaldt maritimt forberedelseskursus, fortsætter Jørgen Chr. Jensen. Kurset varer fra begyndelsen af april til sidst i juni samt fra begyndelsen af okto-

ber til jul.

Selve uddannelsen til sætteskipper og fiskeskipper af første grad varer et år og afvikles efter moderne principper, der klæder på til de nye udfordringer. Fælles for alle uddan-

nelserne er, at de afsluttes med en praktiktid. Her finder rederierne, skolen og den studerende sammen en praktikplads på et skib, inden man er "flyvefærdig" som navigatør i handelsflåden. Praktikens længde afhænger af tidligere erfaring.

"Jeg er for gammel", "det er for svært" og "jeg har ikke råd".

- De tre standard-sætninger trænger sig på, når man skal skifte erhverv eventuelt i en moden alder. De kan alle kort besvares med skolens motto: Har du viljen, kender vi vejen, slutter Jørgen Chr. Jensen.

Yderligere oplysninger vedr. uddannelse og praktik fås hos Jørgen Chr. Jensen, Skagen Skipperskole på telefon 9844 3344 / 4017 3143 Fax 9679 1515

Skolen kan også kontaktes på jcj@skipperskolen.dk Se også www.maritimviden.dk

BAADER udstiller på Seafood Processing Europe 2006 i Brussels Viser vejen til værdiskabende produktion

Vi ser frem til at byde Dem velkommen på vores stand 5257 i hal 4, hvor BAADER endnu en gang præsenterer vores teknisk avancerede kvalitets udstyr til produktion og bearbejdning.

BAADER er på det globale marked en ledende producent og leverandør af høj-kvalitets bearbejdnings udstyr og systemer til fødevarerindustrien. Firmaets hovedkontor ligger i Lübeck, Tyskland. I mere end 85 år har BAADER produceret udstyr til bearbejdning af fisk.

BAADER 988 S - højt sofistikeret trimning - Pre-rigor og Post-rigor - skære teknologi

BAADER 988 S er et avanceret unik trimme-

center til laks og ørred som drastisk nedsætter behovet for manuel trimning og kombineret med et ensartet slutprodukt af høj kvalitet gives et højt udbytte.

Hver enkelt filet evalueres i henhold til størrelse, vægt, farvegrad og trimmekategori.

BAADER 988 S beregner det mest økonomiske skæresnit baseret på beregningsparametrene.

BAADER 988 S har mulighed for at lave de mest besværlige snit som producenten forlanger. Ved at ændre i relevante parametre på "touch" skærmen, har producenten fuld fleksibilitet i forhold til specifikke snitønsker. Ændring af parametre

kan, uden maskin-stop, foretages under trimmeprocessen. Klassificeringssignalet vurderer hver enkelt filet til brug for efterfølgende udsortering og bearbejdning i den ønskede produktkategori. Hver filet bliver bearbejdet i henhold til opstillede krav.

BAADER 988 tillader Dem at "designer" alle slags trim langs bugsiden, bagsiden og på overfladen af fileterne. (se vedhæftede billede "trimmet filet standard" og "overfladetrimming") Variationen af trimmesnit er næsten ubegrænsede. Produkt-specifikke trimmeparametre kan gemmes i et receptarkiv. Når trimmeparametre først er ind-

læst, kan de altid gentages uden behov for nye indlæsninger.

Farvegenkendelsen kan bruges til at definere, hvilken farvekategori i henhold til en standard industri skala for produkt-kvalitet eller til udvælgelse af forskellige trimmesnit.

BAADER 988 kan maksimere Deres produktionsværdi, udbytte, kapacitet og kvalitet.

BAADER 988 til laks kan arbejde i linie med BAADER 434 Afnakke-maskine og BAADER 200 Filetmaskine eller tilsvarende. Dette er nøglen til den mest effektive pre-rigor og post-rigor bearbejdning. (se tegning)

"Baadering" - den mest skånsomme metode for separering - Den eneste ORIGINALE

Baader 604 er vor nyeste stjerne indenfor BAADER's separatorprogram

BAADER teknologien for ren separation af fiskekød fra ben, finner og skind som er udviklet i Lübeck fortsætter med at sætte nye normer, når det kommer til udførelse og produkt kvalitet.

Anvendelse af disse maskiner muliggør bemærkelsesværdige fremskridt i produktkvalitet på et ensartet højt plan og med eksakte og repeterbare produktionsparametre.

Fortsat udviklingsarbejde sikrer, at alle Baader maskiner anvender state-of-the-art teknologi, og derved garantere vore kunder en konkurrence-mæssig fordel.

Den nye stjerne i BAADER's produktsortiment er BAADER 604.

Denne maskine er bygget i overensstemmelse med de sidste nye hygiejne- og sikkerhedsstandarder indenfor industrien

og opfylder alle forventninger til en moderne produktionsmaskine.

BAADER 604 ses som en fortsættelse til vores succesrige aktive pressebånds styring, som de sidste 1½ år har været en integreret del af BAADER 605 og 607.

Det er ikke kun det faktum, at pressebåndet holdbarhed er øget med op til 500 %, som har overbevist kunder i Tyskland og

udlandet om det nye koncept, men også det beviseligt lavere forarbejdningsstryk i maskinen hjælper til at bevare produktkvaliteten og forlænge maskines levetid. Den nye konstruktion betyder, at der er færre løse dele i maskinen, hvilket optimerer behandling og rengøring.

"Pirkan" kemur í komandi blað

Í røðini um Skipanes hava vit nú havt tveir partar um Ytstahús. Komandi partur verður um Marin Skipanes á Skipanesi. Hon gjørdist í síni tíð kend sum "pirkan", sum ferðaðist kring landið saman við Vilhelm Magnussen lækna at "pirka" og koppa móti tuberklum.

Í vetur hevur Marin saman við Katrin Dahl, ið eins og Marin er ættað úr Kvívík, haft fundir, har greitt hevur verið frá hesum partinum av okkara tuberklasøgu. Vit hava verið á einum av hesum fundum og hava gjørt eina frásøgn um hetta virkemið hjá teimum báðum.

Marin verður 90 ár tann 14. apríl. Til heiðurs fyri Marin verður henda frásøgnin prentað í komandi blað, sum kemur út 9. apríl.

Í næsta blaðnum aftur, 23. apríl, hava vit enn ein part úr Ytstahúsi. Tá verður frásøgnin fyrst og fremst um Tummas hjá Lenu Jákup og ikki minst um hansara spennandi ferð til South Georgia nærindis Argentina, har Tummas arbeiddi á eini hvalastøð. Saman við frásøgnina hava vit tær forvitnisligu myndir, sum hann hevði heim við sær.

Inntøkutrygdin hjá útróðrarmonnum

Munnligur fyrisurningur til
Bjørn Kalsø landstýrismann í
fiskivinnumálum

Viðvíkjandi minstaforvinningi til útróðrarmenn

1. Heldur landstýrismaðurin at minstiforvinn-ingurin, ið er max 8.200,- um mánaðin er ein rímulig upphædd í 2006 ?
2. Hevur landstýrismaðurin ítøkiligar ætlanir um dagføring av hesi upphædd ?
3. Er svarið játtandi, nær kann broytingin væntast ?

Viðmerkingar

Minstaforvinnur er ásettur í løgtingslóg nr. 166 frá 22. desember 1997.

Minstiforvinnurin er í mesta lagi 8.200,- krónur um mánaðin. Hýra og onnur inntøka í mánaðinum verða mótroknað við 50 %, tvs. at tá inntøkan er komin uppá 16.400 verður onki útgjald frá skipanini.

Nú gongur á níggjunda ári síðan minstiforvinnur bleiv ásettur og er tað tí náttúrligt at spyrja landstýrismannin í varðar av skipanini, um tíðin ikki er komin at dagføra hesa upphædd.

Lønir og aðrar veitingar eru í hesum tíðarskeiði hækkaðar við umleið 25 til 30 %, og vørur og tænastur eru á sama hátt dýrkaðar í hesum tíðarskeiði.

Fyri fáum døgum síðani hoyrdist, at landstýrismaðurin í Innlendismálum hevði givið kommununum loyvi til at dagføra lønirnar til borgarstjórar, ið ásettar vóru í 2002.

Tað kann ikki vera minni neyðugt, at dagføra minstaforvinnur hjá útróðrarmonnum, sum hevur verið fastlæstur fimm ár longur enn hesar lønirnar.

Á lögtingi 20. mars 2006
Kári P. Højgaard
løgtingsmaður

Manningin er av Silver Belle

Henda myndin er av manningini á "Silver Belle", og hon er tikin á Seyðisfjørðinum í 1922 av Absalon

Joensen. Myndin við nøvnum hevur staðið í Dimma lætting fyrri nógvum árum síðani, og nøvnini eru hesi:

1. Einar Einarsson, Rituvík
2. Jákup Nielsen, Nólsoy.
3. Hendrik Olsen, Rituvík
4. Martin Djurhuus, Hósvík
5. Søren Djurhuus, Hósvík
6. Sámal Jákup Jacobsen, Hósvík
7. Jógvan úr Æðuvík
8. Esmar Thomsen, Kollafjørð
9. Hanus í Rituvík

10. Heini í Elduvík, Glyvvar
11. Ingimund Petersen, Rituvík.
12. Per hjá Vensil á Glyvrum
13. Sofus hjá Jógvan í Rituvík
14. Magnus Olsen, Rituvík, skipari
15. Debes Danielsen, Heiðunum
16. Sofus Lillaa, Lórvík
17. Jógvan í Heiðristovu, Nólsoy

Men var Magnus í Rituvík skipari og vit skulu endurtaka tað sum Páll J Nolsøe skrivaði um hann í Føroya Siglingarsøgu.

Hann varð føddur 25. juni 1890 og tók skipara-prógv hjá Djurholm í 1914. Hann fordi "Kjógvan" hjá Mortensen í 1918 og 1919, "Kristianu" hjá Jóannes í Lórvík í 1920 og síðan "Silver Belle" frá 1921 til 1933. Aftaná tað fordi hann "Sannu" í Vági í 1933, Mathildu, ex Yvonne hjá Johan Nolsøe á Marknoyri í Vági í 1934. Síðan fordi hann somu skonnart, sum aftur æt "Yvonne", og sum Jaspur á Løðhamri nú átti, í 1935 og 1936, "Silver Belle" aftur í 1937 og "Phebe" í 1939-1940. Meðan Magnus var á Eysturlandinum við "Phebe" í 1940, gjørdist hann sjúkur, og heimkomin um heystið noyddist hann á landssjúkrahúsið, har hann andaðist 18. desember sama ár.

Magnus var millum okkara kendastu skiparar, tiltikin fyrri dugnaskap og áræði, og altíð bar væl til hjá honum at fáa fisk. Øll árin hann fordi skip vóru brøður hansara Hendrik og Benadiktus bestumenn hjá honum.

Um Silver Belle kann annars sigast, at hon varð bygd í 1886 í Grimsby. Til støddar var hon 88,88 br. tons og 40,61 netto tons. Hon kom til Føroyar í

1903. Í 1933 keypti Símin Højgaard, Toftir, hana og í

1941 Petur Højgaard, sum varð lögð í 1960 eftir at hava siglt á land í Nólsoy.

"Silver Belle"

Mynd: Bygdarsavnið "Forni"

"Silver Belle" er komin úr Bretlandi, mennirnir fremst á myndini eru fiskakeyparar úr Bretlandi. Uttast frá høgru: Arnold Davidsen. Triðji frá høgru: Petur Højgaard, Toftir. Ímillum Pidda og Arnold er: Salomon Jacobsen í Saltnesi.

Mynd: Bygdarsavnið "Forni"

Ófriður Guds

Meðan hann enn var langt burtur, sá faðir hansara hann og tókti stórliga synd í honum; og hann kom rennandi og hálsfevndi hann og kysti hann. Luk.15,20

Bíblían lærir, at Gud er friðarins Gud. Róm.15,33. Hann livir og andar í friði. Samstundis gevur hann teimum, sum søkja hann, og sum trúgva á Jesus, sín frið.

Jesus segði: - Frið lati eg eftir hjá tykkum, mín frið gevi eg tykkum. - Joh.14,27

Jesus nevnr eisini, at Gud friðarins kennir til "ófrið" - heilagan ófrið. Hesin ófriður er ikki eitt innanhýsis stríð í Gudi ella í húsarhaldi hansara. Ófriðurin kom við syndafallinum. Ófriðurin er tann harmi, tregi, longsul... Gud kennir, tí menniskjuni, hann elsaði so høgt, í ólýdni vendu honum bakið.

Hesin ófriður Guds er væl lýstur av Jesusi í hendingini um "Tann burturfarna sonin" í Luk.15.

Óivað hevði faðirin við sorg og trega eyggleitt sonin, tá hann pakkaði niður, tí hann skuldi út í heimin at liva lívið. Alla tíðina meðan sonurin var burturi, kendi faðirin ófrið, trega, longsul og harm...tí hann ikki hevði samband við sín elskaða son.

Hetta kemur týðiliga fram í ørindinum:

- Meðan hann enn var langt burtur, sá faðir hansara hann og tókti stórliga synd í honum; og hann kom rennandi og hálsfevndi hann og kysti hann..

At faðirin sá hann langt burturi, at honum tókti stórliga og hjartaliga synd í honum, at hann rann móti honum, at hann hálsfevndi og kysti sín skitna, illa hagreidda, luktandi og fátæka son - sigur alt.

Heimafturkomin segði faðirin - um sonin:

"Hann var deyður og er livnaður aftur, hann var farin og er fingin aftur!"

Ófriður faðirsins broyttist til frið, sorg, saknur, tregi...hansara broyttist til gleði.

Tann burturvilsti Efraim skapti eisini ófrið hjá Gudi.

-Tí at so ofta eg tali um hann, kemur hann mær í minni, sum eg elski. Tí bilgíst barmur mín, tí harmist eg um hann, sigur Harrin. Jer. 31,20.

Gleðist Gud um teg, tí tú í Kristi hevur hjartasamband við hann og livir í nærveru hansara?

Ella skapar tú ófrið, harm, longsul... hjá Gudi, við vantrúgv, líkasælu og fjarstöðu tíni?

Gudi leingist eftir at fevna teg - beint nú. Fær hann loyvi til tað?

*Griðleysa hjarta, sum treingir til hvílu,
kom í tann frelsandi favn og finn skýli;
enn bjóðast náði og frelsa, men skunda tær!
.; Kemur tú ei brátt?.;*

Ms.291

**Vit hava stórt úrval
av fiskireiðskapi
til línu og snellu**

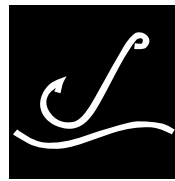
Svøvlalínu frá 3,5 til 9 mm. Tit avgera sjálv,
hvussu langt skal vera millum svøvlarnar.

Húkar í ymsum støddum og sniðum. Rippaðir og órippaðir.
Teymar frá nr. 4 til 20 í fleiri litum.

Eisini eru handlarnir fullir av klæðum til sjó- og arbeiðsfólk.
Frá innast til uttast.

TEYMAVIRKIÐ
FO-620 Runavík · Tel. 473000

SNØRISVIRKIÐ
FO-700 Klaksvík · Tel. 455254

GLÆMAN
FO-100 Tórshavn · Tel. 318600

**Føroya størsti
veitari til ídnað
og vinnu**

**Pakningur úr kartong, bylgjupappi
og tjúkkum pappi, plastikki og
øðrum tilfari til ídnaðarlig endamál.**

Vit útvega eisini: Plastvørur · Pakkiútgerð
Maskinur · Arbeiðsklæði Trygdarútgerð ·
Knívar · Tilsetning · Sekkir · Plattar · Vaskievni

*Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari
...sjálvandi til besta prisin!*

FARPACK

Smyrlsvegur 5 · P.O. Box 3099 · 110 Tórshavn · Føroye Islands
Tel +298 35 3000 · Fax +298 35 3010 · farpack@farpack.fo
www.farpack.fo

Hvussu man gangast í Japan?

[2]

Nógv gjørdust ov sein, tá Føroya Banki fyrr í ár beyð viðskiftafólkum at gera iløgur fyri 100 milliónir krónur í lánsbræv við trygd ímóti at missa ílagda peningin. Men nú kunnu íleggjarar aftur halda seg framat í Føroya Banka.

Frá 20. mars til 7. apríl 2006 ber til at gera iløgur í nýtt lánsbræv, sum fylgir gongdini á japanska partabræva-marknaðinum. Íleggjarar fáa við vissu 1% í

rentu um árið. Í mesta lagi kann rentan gerast heili 30% árliga í fimm ára gildistíðini.

Kommuninvest í Svøríki útgevur nýggja lánsbrævið, og Føroya Banki samstarvar við Nordea um útgávuna. Teknast kunnu 200 milliónir krónur hesaferð.

Vilt tú vita meira um nýggja lánsbrævið, set teg so í samband við iløguráðgevarar bankans.

Søgulig brúðarvígsla í Müllers pakkhúsi

Heðin Mortensen hevur vígt mong pør. Hetta er fyrstu ferð, hann giftir eitt par í Müllers pakkhúsi.

Fitt eru tey bæði.

Umhvørvið uttanfyri Müllers pakkhús er ikki minni hugnaligt enn inni. Her er Beinta, systkinabarn brúðrina, og sonurin Martin aftaná vígsluna.

Brúðurin lesur til sjúkrasystir, og her bíða hennara liðfelagar uttanfyri at heiðra brúðarparið, tá tað kemur út.

Tað munnu vera fáir bygningar, sum hava "upplivað" eina slíka broyting, sum Müllers pakkhús í Havn.

Fyrrapartin í seinastu øld var hetta miðdepilin fyri eitt stórt reiðaravirksemi í fleiri ættarlið. Müller er fyrirtøkan átti ein hóp av skipum, og her fingtu tey sína støð á landi. Her varð saltfiskur landaður. Her fingtu tey alla sína útgerð sum salt og proviant, og her vórðu seglini riggaði til í eina tíð, tá einki var sum æt motorur.

Reiðarlið fór í søguna, og húsið stóð tómt og óvirkið í mong ár og varð bert mettur sum ein gamal kassi. Men so fingtu menn eyguni upp fyri, at húsið var ein dýrgripur sum minni um eina farna tíð. Kommunan tók um endan, og Müllers pakkhús hevur verið brúkt til mong endamál, sum t.d.

almennar døgurðar, fram-sýningar og fundir.

Nú er eisini fyrsta brúðarvígslan farin fram í Müllers pakkhúsi! Hetta hendi leygardagin 18. mars, tá Malan Lützen úr Havn giftist við Trúgva Hansen úr Vestmanna.

Orsøkin, til at hesi bæði júst vildi giftast her, var, at forfedrarnir hjá Maluni í meira enn 100 ár hava búð og virkað á Skálatrøð, og hevur virkseimið hjá hennara ætt verið í grannalagnum hjá Müllers pakkhúsi. Hetta helt býráðið var ein góð grundgeving at geva eitt serstakt loyvi til, at vígslan fór fram júst her, heldur enn á býráðsskrivstovuni.

Sigast skal, at hetta riggaði heilt væl. Í Müllers pakkhúsi er munandi meira pláss enn í býráðshøllini, so her sluppu øll inn, sum vildu. Umhvørvið er eisini einastandandi

við einum pakkhúsi í nær-um upprunalíki.

Vígslan var eisini sera hátíðarlig. Hon var merkt av, at brúðarparið er við í hvítusunnusamkomuni Filadelfia. Leiðarin Tumm-as Jacobsen tók sær av tí andaliga, meðan Heðin Mortensen tók sær av tí formella. Ein serstakan dām setti tað eisini á lötuna, at beiggi brúðrina, Heini Lützen, við sín einastandandi rødd sang solo.

Trúgví hevur annars verið í handilsleeru hjá Idé Møblum. Hann er sonur Johan Hendrik Hansen úr Vestmanna og Eyðbjørg f. Simonsen, ættað úr Norðadali. Forldrini hjá Maluni eru Ása f. Heinesen og Kim

Ása er annars dóttir Jacobinu Heinesen, sum á síðu 15 hevur frásøgn í samband við ættarsøguna av Skipanesi.

Vit ynskja brúðarparinum góðan byr og eydnu. Tey hava eisini nakað at liva upp til. Omma og abbi brúðrina Ellen og Mogens Lützen, foreldrini

hjá Kim, upplivdu at vera gift í heili 73 ár. Á teirri myndini, sum vit høvdu av teimum teirra seinasta brúðleypsdag, sóu tey eins forlipt út tá sum

sjálvan brúðleypsdagin. Mogens andaðist í januar, 96 ára gamal.

Enn eina ferð: Hjartaliga tillukku!

ó.

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)